MP C P

1 6 2 1

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0001-5

22 Aug: A° 1643 [illegible] [illegible] in foro [illegible] [illegible] al
teris [illegible] in [illegible] dextra et sinistra partibus litera [illegible]
Latae [illegible] [illegible] [illegible] apprehendebant, et ego in Parocia ac temp
templum mihi afferri videbam [illegible] libenter [illegible]
[illegible] mihi ipsi ad afferendum [illegible] pallia et pilos [illegible]
additum namque [illegible] renunciatum fuit [illegible] in Parocia
ad meam [illegible] deportaverat. Interea ego in [illegible] sub
[illegible] pro me [illegible] et [illegible] transpiratus [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] capiti rever
[illegible] et dormivi; et [illegible] de nocte [illegible]
[illegible] a multis tam Saecularibus et [illegible]
[illegible] quam [illegible] seu ministris per [illegible], me [illegible]
[illegible] introduci [illegible] cum applausu et jubilatione
[illegible] locum [illegible] in nomine [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] a [illegible] nenamistandi [illegible]
isthuc vero [illegible] beatae memoriae temporis fuerat Stephanam [illegible]
qui est [illegible] Elisabetha. [illegible]

[illegible] A° 1643

Samuel [illegible] [illegible] 3 [illegible] natus [illegible] Sept.
[illegible] [illegible] et nocte sequenti circa auroram [illegible]
Coemiterio [illegible] sepultus est.

15 Septembris [illegible] nova [illegible] ac nitenti [illegible] nigra
[illegible] [illegible] illustris [illegible]
[illegible] [illegible] cujus imprimebam.

16 quatuor Campanas magnas turrim quandam con
scendere vidi, trium pulsum audivi, quartae vero non.
Tubicines [illegible] tubas inflare vidi et audivi

N.B. [illegible] [illegible] [illegible]

Anno 1.6.47. 5 Julii h.e. pridie M: Joh: Hussii ~~nat~~ circiter horam matutinam, 6 et 7, horologii mediati, natus est mihi filiolus desideratiss: Vencesilaus: Faxit Deus clemens et omnipotens ut feliciter crescat pie vivat, Ecclesiae DEi vel Reipubl: suo tempore proficuus sit, et post hanc vitam perveniat ad vitam aeternam, Amen.

Hic idem filiolus ejusdem anni die 25 circiter horã 6 est denatus ac in Cemiterio Krusticensi nocturno statim tempore sepultus. Requiem aeternam dona ei Dne JEsu, Amen, fiat, Amen.

Anno 1647. 8. Octobris in Arce Pragensi cum quibusdam nostri ordinis Viris Coram Caes: ac Regia Maj: ~~fueram~~ liberaliter donatus, ~~fueram~~. Paulò post (eo ipso animali, quo Rex vectus Micro-Pragam) prope ipsum Pontem conspexeram: ubi Caesar atq Rex Rheda insidens, me, quo ipsum Populo, numero innumero confluenti, recommendarem, monuerat, quod et ita factum est ac responsio per unũ quendam nomine populi data. Hoc absoluto Caes: ac Reg: Maj: conversa Rheda, me à latere dextro equitante per Pontem Antiquam Pragã devexit: ubi ad JEsuiticorum Collegiũ deventũ fuit, ne unus eorũ apparuerat, quod et valde mirabile ~~ac~~ multis ~~[illegible]~~ adverterat.

Eodem Ao 6. Novembris duos Lupos, unum post alterum brevi intervallo captos excoriabam.

Th 4° 70

Ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ, Ἀμήν.

DISPOSITIONES EVANGELIORUM DOMINICALIUM,

Ordini in ſacris Concionibus obſervando, accommodatæ,

ET

Tabellis ſynopticis comprehenſæ,

à

M. CASPARO WAGNERO AUGUSTANO, Θεανθρώπου JESU CHRISTI miniſtro Kembergæ & Gomloviæ, in Saxonia.

1. Cor. 14, 40.

Omnia decenter, & ordine fiant in Eccleſia.

1 6

1 4.

EDITIO SECUNDA CORRECTIOR.

VVitteb ergæ, Typis Johannis Gormanni.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0005-7

Wagner, Caspar

UNIV. U. LANDESBIBLIOTHEK HALLE (SAALE)

82 L 1066

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0006-3

NOBILISSIMIS, AMPLISSIMIS, REVERENDISSIMIS Clariſſimis, Doctiſſimis, Prudentiſſimisq; Viris ac Dominis, Dominis Præſidibus, & Electoralis Saxonici ſuperioris Dreſdenſis Conſiſtorij, Aſſeſſoribus digniſſimis, fideliſſimis, vigilantiſſimis, Dominis ſuis plurimùm honorandis;

Gratiam & pacem à CHRISTO IESU Principe pacis plurimam.

NOn tam Proverbij, quàm Symboli loco, Viri Excellentiſſimi atque Magnificentiſſimi, uſurpari illud ſolet: ORA & LABORA. Quo ſanè, de ſuo, omnium promiſcuè ordinum homines admonentur officio: cumprimis autem miniſtri Eccleſiæ & VERBI præcones. His enim vel maximè & orandum, & indeſinenter laborandum eſſe, ipſe CHRISTUS ſuo tùm Exemplo tùm præcepto docet, inculcat, ſuadet.

Quod cùm ita ſit, DEUM Ter-Opt. & Max. ardentibus votis quotidiè invoco, ut ipſe miniſterij mei conatibus clementer exalto benedicat. Nec

 frustra

fruſtrà preces fieri, inanemve eſſe laborem meum in Domino, (cui laus ſit & gloria ſempiterna) indies magis magisq; deprehendo. Qua de cauſa, ut ſacri miniſterij Candidatis, quoddam quaſi imitationis calcar adjicerem, ſynopticas haſce meas Evangeliorum Dominicalium Analyſes, in lucem edidi.

Quas jure merito Amplitudinib. Veſtris do, dico, conſecro. Non enim ſum neſcius, quæ, qualia & quanta DEUS Eccleſiæ ſuæ Beneficia, curâ largiatur Veſtrâ atque diligentiâ: quod grato animo agnoſcendum, ac nunquam non omnibus modis prædicandum arbitror.

Ut verò clementi & benignâ fronte illas Ampl. Veſtræ accipiant, meque ſibi commendatum habeant, vehementer etiam atq; etiam ſubmiſsè rogo.

Gratia Domini noſtri Jeſu Chriſti, & charitas DEI, & communicatio Spiritus Sancti, ſit cum omnibus Vobis, Amen.

Kembergæ, 10. d. Julij, Anno 1612.

Amplitud. Veſtr.
Subjectiſſ.

M. Caſpar VVagner
Diaconus Chriſti.

Dominica I. Adventus, Evangel. Matth. 21, 1. —— 9.

Analyſis Evangelij Typica.

Evangelion hoc ἱστορικῶς narrat, & commendat nobis, Ingreſſum illum Chriſti in Jeruſalem, ſuper Aſinam. Partes autem ejus ſunt Tres:

- 1. *Antecedentia, quorum è numero ſunt:*
  - 1. *Circumſtantia temporis & loci, quando & ubi Dominus ſeſe itineri accinxerit: de quo verſ. 1.*
  - 2. *Paraſceve, ſeu ad ingreſſum illum Præparatio; ad quam ſpectant:*
    - 1. *Ablegatio duorum Diſcipulorum, v. 1. Obſerva autem ablegaverit*
      - 1. *Quis? Ipſe* IESVS, *ibid.*
      - 2. *Quomodo? Cum inſtructione;*
        - 1. *Faciendorum, v. 2.*
        - 2. *Dicendorum, v. 3.*
      - 3. *Quare? Vt impleatur Vaticinium Prophetæ, v. 4, 5.*
    - 2. *Obedientia & Diligentia eorundem, v. 6. & 7.*
- 2. *Media, quò pertinent:*
  - 1. *Adornatio Iumentorum. Cæterùm, quomodo & à quibus adornata ſint, probè è 7 notetur verſiculo.*
  - 2. *Collocatio Chriſti ſuper illa, ibid.*
- 3. Conſequentia: *Honor, quo Chriſtum populus affecit,* ——
  - 1. *Opere, v. 8.*
  - 2. Corde & ore, *agnoſcendo ipſum atq; celebrando pro mundi Meßia, ſeu benedicto illo Davidis filio, qui venit in Nomine Domini, v. 9.*

II. Adventus: Luc. 21, 25. —— 36.

CHRISTUS *in hoc Evangelio, partim*

- 1. *Docet de temporis & diei noviſſimi, tùm*
  - 1. *Antecedentibus ſignis, quæ fieri debeant;*
    - 1. *Supra in Cœlo, ſeu Firmamento;* ——
      - 1. *Sole,*
      - 2. *Luna,*
      - 3 *Stellis.*
      - *v. 25. Matth. 24, 29.*
    - 2. *Infra in Terra Συνοχὴ ἐθνῶν ἐν ἀπορίᾳ. Anxiæ dubitationis hujus Cauſa impulſiva eſt, tùm*
      - 1 *Reſonantia Maris atq; cum Terra commixtio, (Hoc enim ſalum ſignificat) v. 25.*
      - 2. Ἀποψύχωσις *& hominum quorundam Extabeſcentia. Hujus autem Rei*
        - 1. *Cauſa eſt, timor & expectatio* τῶν Ἐπερχ· *v. 26.*
        - 2. *Ætiologia: Nam & virtutes Cœlorum, &c. ibid.*
  - 2. *Conjunctis: Horum è numero erit Adventus ille Domini ad judicium. Exponitur autem ejuſdem* ——
    - 1. *Forma, ſeu modus externus: Erit viſibilis, v. 27.*
    - 2. *Locus in Nube, ibid.*
    - 3. *Qualitas & quantitas: cum poteſtate & gloria multa, ibid.*
- 2. *Doctrinam ſuam ad uſum transfert, &c: vide Litt. A.*

- A
  - 1. Conſolatorium. Παραμυθίας
    - 1. Propoſitio, circumſtantiâ temporis illuſtrata: Tunc, cum tempora incipiant fieri triſtiſſima, Chriſtianos ſuſpicere, i. e. lætiſſ. animo eſſe debere, v. 28.
    - 2. Ratio ab Utili: quoniam appropinquet illorum Redemtio, ibid.
    - 3. Illuſtratio parabolica, à ficu & reliquis Arboribus. Membra Parabolæ duo ſunt:
      - 1. Πρότασις v. 29, 30.
      - 2. Ἀπόδοσις, v. 31.
  - 2. Exhortatorium:
    - 1. Fugiendorum. Diſſuaſio habet IV. partes, quarũ eſt:
      - 1 Exordium attentionis, à ſempiterna Dicentis veritate ſumtum, v. 32, 33.
      - 2. Propoſitio, κατ᾽ ἀντίθεσιν Exceſſus & Defectus Temperantiæ. Cavete, ne corda, inquit, veſtra graventur;
        - 1. Crapulâ & Ebrietate, v. 34.
        - 2. Curis hujus vitæ, ibid.
      - 3. Ratio, à periculoſo: ſubitusq; vobis ingruat dies ille, v. 34.
      - 4. Ætiologia, à ſimili petito ab Aucupio, v. 35.
    - 2. Faciendorum: Vigilate. Notatur autem
      - 1. Tempus, quando ſit vigilandum: Omni tempore, v. 36.
      - 2. Cauſſa;
        - 1. Ad quid: ad preces fundendas, ibid.
        - 2. Quare: Ratio Utilitatis: ut liceat iſta omnia effugere, & ſtare, &c. v. 36.

III. Adventus: Matth. 11, 2. —— 10.

- Verſatur hoc Evangelion. in Genere Cauſarũ partim
  - 1. Judiciali. Quæſtio n. eſt de IESU Nazareno: Num is ſit verus Meſſias Cæterûm
    - 1. Τὸ εἰ ἔστι, in ſtatu conjecturali, Diſcipuli Johannis, nomine magiſtri ſui incarcerati, Chriſto proponunt. Obſerva autem Quæſtionis propoſitæ,
      - 1. Ἀφορμὴν & occaſionem, quam præbuit Rumor ille, de Factis Chriſti ſparſus, & ad Baptiſtam usque in carcerem perlatus: unde certam ille conjecturam de Meſſiæ præſentia ſuos vult capere, imò abire, & rem omnem ex ipſo Domino cognoſcere, v. 2.
      - 2. Μορφὴν, ſeu verba ejus formalia, v. 3.
    - 2. Τὸ ὅτι in ſtatu Definitivo, ipſe Dominus aſtruit, tùm
      - 1. Καταϲκευαστικῶς, ex aurium & oculorum judicio, v. 4. Me eſſe verum illum Meſſiam, teſtantur (ſecundum omnia Prophetarum vaticinia) mea tùm
        - 1. Miracula videtis namque ipſi meâ virtute:
          - 1. Cæcos viſum recipere, v. 5.
          - 2. Claudos ambulare.
          - 3. Leproſos mundari.
          - 4. Surdos audire.
          - 5. Mortuos excitari.
        - 2. Verba Conſolationis pleniſſ. Pauperes, ut auditus, Evangelizantur, verſu. ſecundo.
      - 2. Ἀνασκευαστικῶς, per Anticipationem tacitæ Diſcipulorum Objectionis, de vili & ſervili formâ ſuâ occurrendo, his verbis: Et beatus, qui non offenſus fuerit in ME, v. 6.
  - 2. Demonſtrativo. Salvator namque, à diſceſſu Legatorum, v. 7. Sermonem de Johanne ad populum habet ἐγκωμιαστικὸν, vide Lit. B.

B
- 1. Καθ' ἄρσιν vitiorum quorundam. Negat enim in ipſo reperiiſſe quod multi quæſierant: veluti
  - 1. Inconſtantiam Confeſſionis de Chriſto, (Joh. 1. 19. 20.) quam metaphoricè per interogationem Dominus à Baptiſta removet, v. 7.
  - 2. Mollitiem aulicam, v. 8. Carcer teſtis eſt, vult dicere, &c.
- 2. Κατὰ θέσιν de dignitate & excellentia Officij ejus plus quàm Prophetici. Commendationis partes duæ ſunt
  - 1. Propoſitio προσαποδόσει conſtans, v. 9.
  - 2. Ratio ἔγγραφος, v. 10.

IV. Adventus, Johann. 1, 19. 28.

Tres ſunt Evangelij hujus (ut omnis aliàs juſtæ, ſecundum Philoſophum, & integræ Orationis) Partes. Apoſtolus namque & Evangeliſta Johannes;

- 1. Exordij loco Summam ejus breviter exponit. Teſtimonium ſc. eſſe, quod rogatus ſibimet ipſi Johannes B. coram Legatis Judæorum, perhibuerit, v. 19.
- 2. Tractationem Confeſſionis illius Baptiſticæ inſtituit;
  - 2. Καθ' ἄρσιν. Aſſerit enim Johannem triplici Sacerdotum Interrogationi, tergeminam oppoſuiſſe Negationem: Se non eſſe, neque
    - 1. Chriſtum, v. 20. quem oblatum ſibi honorem (ſoli quippè Jeſu Naz: competentem) totis detrectaſſe viribus inibi figuratè per Schema ἀναδιπλώσεως ἢ παλιλογίας ſcribitur.
    - 2. Eliam, v. 21. Quoad ejus Perſonam videlicet, licet Spiritu & virtute Eliæ venerit Luc. 1, verſ. 7. unde venturus etjam Elias dictus legitur Matth. 11, 9. 14.
    - 3. Prophetam, ibid. Talem nempe, qualem ipſi Eum fortè eſſe opinati ſunt: aliàs verè Propheta, Luc. 1, 76. Matth. 21, 26. Imò plus quam Propheta fuit, Matth. 11, 9.
  - 2. Κατὰ θέσιν. Ponit autem
    - 1. Occaſionem, Johanni Inſtantiâ Legatorum αἰτιολογικῇ præbitam, v. 22.
    - 2. Confeſſionem ipſam τῷ ὕ, autoritate Eſaiæ munitam, verſ. 23. Incidit hic in ſtatu juridiciali, Expoſtulatio de Baptiſmo Johannis, & commemoratur;
      - 1. Ἀπόφασις Phariſæorum, quâ ex ejus trina τῷ μὴ remotione, negant (ſiquidem interrogatio hoc loco vim negationis habet) licitum ipſi eſſe baptizare, v. 25.
      - 2. Κατάφασις Iohannis. Reſpondet enim Adverſariis per Inficiationem, propter Miniſterium ſuum, ab ipſo ſibi injunctum Chriſto, Domino, v. 26 cujus
        - 1. Ignorantiam affectatam Judæis objicit, v. 26.
        - 2. Præſtantiam extollit, per
          - 1. Deſcriptionem ejus, ſecundum prius & poſterius, v. 27.
          - 2. Comparationem minoris cum majore, ibid.
- 3. Concludit, facta Loci, in rei geſtæ confirmationem, mentione, v. 28.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0011-0

Exponitur hoc Evangelio, VERBI (Joh. 1, 14.) CARO factum.

- *1. Nativitas, ſecundum Circumſtantias ſuas:* —
  - *1. Temporis, quando Deus, Homo natus ſit: Tunc, cùm primum Decretum à Cæſare Auguſto exiret, ut cenſeretur totus orbis, v. 1. Decreti* ——— Gen. 49, 10.
    - 1. Promulgatio, *præſide Syriæ Cyrenio v. 2.*
    - 2. Executio, v. 3.
  - *2. Loci, ubi ſit facta Nativitas; Bethlehemi, v. 6. 7.* Mich. 5, 1.
  - *3. Perſonarum ſeu Parentum; ut ſunt:*
    - *1. Joſeph, Pater Chriſti putatitius, Luc. 3, 23. Cujus obedientia ad Imperatoris mandatum hic valdè commendatur; quod cum deſponſa ſibi uxore, eaq́ prægnante, de Nazareth Galilææ, in Judæam Bethlehemum usq́ profectus eſt, v. 4, 5.*
    - *2. Virgo Maria Deipara, v. 5. qua de tria recenſentur:*
      - *1. Quòd cum Bethlehemi eſſet, ipſi dies pariendi completi ſint. v. 6.*
      - *2. Quòd pepererit Filium, ſuum primogenitum.* Eſa. 7, 14. Hebr. 7, 3.
      - *3. Quòd infantem faſcijs involutum, in præſepi reclinaverit, facti hujus ratione unâ reddita v. 7. (NB. τὸ, αὐτοῖς: — Pauper ubiq́ jacet)* Eſa. 7, 14. & Hebr. 1, 6.
- *2. Revelatio. Attendatur ejus;*
  - *1. Materia circa quam, ſive Perſonæ, quibus revelatio primò omnium facta eſt: Hæ paſtores fuiſſe dicuntur, officium ſuum, noctu etjam, diligenter facientes, v. 8.*
  - *2. Organon & nuncius cœleſtis: Angelus DOMINI, v. 9.*
  - *3. Modus ſive Oratio quæ eſt conſolatoria, cujus obſerventur:*
    - *1. Occaſio, quam ipſi præbuit timor Paſtorum, ex Gloria illa DOMINI, quæ ipſos circumfulſerat, perceptus, v. 9.*
    - *2 Partes formales quatuor:*
      - *1. Propoſitio: Ne timete, v. 10.*
      - *2. Narratio, cui utilitatis ratio ineſt, v. 10.*
      - *3. Declaratio, v. 11.*
      - *4 Confirmatio, à*
        - *1. Signo paſtoribus dato, quo recens natum Salvatorem agnoſcere debeant, v. 12.*
        - *2. Δοξολογίᾳ, ſeu hymno militiæ cœleſtis τρισαγίῳ, v. 13. 14.*

Domi-

Deſcribitur hic PUERI JESU

- *1. Teſtimonium, Ipſi ab utroque Hominum Sexu perhibitum:*
  - *1. Virili: Simeone, Conſiderandum hîc proponitur Objectum*
    - *1. Perſonarum, hoc eſt, Homines ad quos ſermo fit: Parentes ſcil. JESU, quibus Ea, quæ de ſuo Infante audierant, admirantibus benedixit Simeon; & ad matrem Mariam converſus, ſuum de illo teſtimonium edidit, v. 33, 34.*
    - *2. Rerum; de Fortuna, tùm*
      - *1. Pueri JESU, Conciuncula,*
        - *1. Narratio κατ' ἀντίθεσιν. Ecce, poſitus eſt hic, &c. v. 34.*
        - *2. Ratio, ſeu finis: ut retegantur &c. v. 35.*
      - *2. Matris ejus: Gladius penetrabit, &c. v.*
  - *2. Muliebri: Hanna. Hujus*
    - *1. Προσωπογραφία, majoris fidei ergò præmiſſa à*
      - *1. Profeſſione: erat Prophetiſſa, v. 6. (36.*
      - *2. Parente & Genere, ibid.*
      - *3. Ætate, ſecundum ſtatum*
        - *1. Conjugii, v. 36.*
        - *2. Viduitatis, v. 37.*
      - *4. Moribus Pietatis, v. 37.*
    - *2. Confeſſio, eâ ipsâ horâ, qua Simeon verba fecerat, de CHRISTO publicè edita: Quod DOMINUS ſit, & Redemtor Generis humani. Loquebatur enim ad Eos omnes, qui Redemptionem Iſraël expectabant, v. 38.*
- *2. Educatio, ratione*
  - *1. Loci, in quo: v. 39.*
  - *2. Succeſſus proſperi & felicis, v. 40.*

In Feſto Circumciſionis, Evang. Luc. 2, 21.

Partes Evangelii principaliores duæ ſunt. Agit enim

- *1. De Circumciſione: Hujus:*
  - *1. Tempus: Dies nimirum octavus, à Nativitate.*
  - *2. Modus, verbo περιτεμεῖν comprehenſus, ſeu implicitè poſitus: quia ritus iſte, tùm temporis, nemini non erat cognitus, haud ſecus ac nobis Baptiſmus.*
  - *3. Subjectum: τὸ παιδίον. Puer iſte, nobis natus, &c.*
- *2. De nominis Impoſitione, cujus exprimitur;*
  - *1. Τὸ ποῖον, quale nomen ipſi ſit impoſitum: IESU nim.*
  - *Τὸ αἴτιον, & ratio facti.*

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0013-2

Dominica poſt Feſtum Circumciſionis, Evang.

Matth. 21, 13 —— 15.

Evangelion, Mandatum Angeli ad Joſeph complectitur, de fuga in Ægyptum. Annotatur autem Mandati

- 1. Delegatio, ad quam pertinent:
  - 1. Circumſtantia temporis nocturni. Nam à Magorum diſceſſu, Angelus DOMINI in ſomnis Joſepho apparuit, v. 13.
  - 2. Verba formalia; quorum duæ ſunt partes:
    - 1. Inſtructio ipſa, Faciendorum:
      - 1. Surge, v. 13.
      - 2. Aſſume Puerum ac Matrem illius, ibid.
      - 3. Fuge in Ægyptum, ibid.
      - 4. Mane illic, donec dixero tibi, ibid.
    - 2. Ratio à Periculoſo: propter impij Herodis ſævitiam & crudelitatem, v. 13.
- 2. Executio, hoc eſt, Fugæ
  - 1. Adornatio, atq; ſecundum omnia illa, quæ in mandatis habebat, confectio, v. 14.
  - 2. Duratio, ad obitum usq; Herodis, v. 15. Cæterùm cauſa hujus inibi addita & reddita habetur.

In Feſto Epiphaniorum, Evang. Matth. 2, 1 —— 12.

Magi Orientales JESUM Regem Judæorum recens natum,

- 1. Hieroſolymis quærunt. Obſervetur Inquiſitionis;
  - 1. Tempus: à nativitate ſcil. JESU Bethlehemitica, v. 1.
  - 2. Modus, qui fuit ἐρωτηματικὸς v. 2. Juxta autem annotatur Quæſtionis motæ
    - 1. Cauſa, tum
      - 1. Impulſiva, v. 2.
      - 2. Finalis, ibid.
    - 2. Effectus,
      - 1. Generalis: ταραχὴ Hieroſolymitanorum omnium, v. 3.
      - 2. Specialis in Herode: Convocatio nimirùm
        - 1. Cleri, ſeu Presbyterij Jeroſolymitani, v. 4. Obſerva hic ——
          - 1. Quæſtionem de Chriſti ſolo natali à Rege propoſitam, v. 4.
          - 2. Deciſionem Conſiſtorij Eccleſiaſtici ex Scriptura factam, v. 5. 6.
        - & —— 2. Magorum clancularia: quos, cognito ex ipſis prius tempore viſæ Stellæ, Bethlehemum, cum fraudulentiſſima inſtructione ablegat, v. 7. 8.
- 2. Bethlehemi inveniunt: Perpendantur;
  - 1. Occaſio,
    - 1. Remota: Relatio illa Regia. &c. v. 9.
    - 2. Propinqua: Apparitio ejus Stellæ, quam in Oriente viderant, quæ ceu Dux viæ illos præibat, & gaudio afficiebat maximo, v. 9. 10.
  - 2. Res geſtæ Magorum: Hi domum Bethlehemi, ſubſiſtente ſtella monſtratam, ingreßi, PUERUM, cum matre ſua, inventum
    - 1. Adorant, v. 11.
    - 2. Muneribus tergeminis donant, ibid.
  - 3. Fortuna ſecunda, quæ Magis in ſomnis obtigit Divinitus per Angelum, ne in manus Herodis truculenti inciderent, v. 12.

Alia.

Alia ejusdem Evangelij Diſpoſitio.

Deſcribitur hoc loco Peregrinatio quædam ad natum Regem Judæorum ſuſcepta, circa quam tria notanda veniunt: Magorum iſtorum

- *1. Adventus. Hujus obſervetur:*
  - *1. Tempus, quando advenerint:*
    - *1.* Jesu *jam nato Bethlehemi, v. 1.*
    - *2. Imperante Herode Rege, ibid.*
  - *2. Locus; venerint*
    - *1. Unde: Ex Oriente, v. 1.*
    - *2. Quô:* εἰς Ἱεροσόλυμα, *ibid.*
- *2. Acta, 1. Hieroſolymitana, in aula Herodis regia. Horum è numero ſunt:*
  - *1. Inquiſitio de nato Rege Judæorũ. Ponitur autem Inquiſitionis, &*
    - *1. Cauſa, eáque tergemina:*
      - *1. Formalis:* ποῦ ἐστιν *&c. v. 2.*
      - *2. Impulſiva:* εἴδομεν γὰρ *&c. ibid.*
      - *3. Finalis:* ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτόν. *ibid.*
    - *2. Effectus:* ταραχὴ *Auditorum omnium, Regis cumprimis Herodis v. 3. qui metu victus, (quem tamen callidè diſſimulat) convocat;*
      - *1. Clerum Jeroſolymitanum, v. 4. Hic, quæſtione Regis perceptâ, de loco ipſum Chriſti natali ex* Scriptura, *certiorem facit, v. 5. 6.*
      - *2. Magos, quos clàm acceſſitos, v. 7.*
        - *1. Rogat* ἀκριβῶς *de tempore* τοῦ φαινομένου ἀστέρος. *v. 7.*
        - *2. Bethlehemum ablegat cum mandato*
          - *1. Inquiſitionis diligẽtis de puerulo, v. 8.*
          - *2. Renuntiationis inventi novi Regis, additâ finali causâ per diſſimulationem, ib.*
  - *2. Diſceſſio. v. 9. Hanc quædam*
    - *1. Antecedunt: veluti certificatio de vero Regiæ Nativitatis loco, ab ipſo Herode facta, v. 9.*
    - *2. Conſequũtur: ut*
      - *1. Stellæ, in Oriente, viſæ*
        - *1. Nova apparitio, v. 9.*
        - *2. Præitio, Ducis viæ inſtar, ibid.*
        - *3. Statio ſupra domum in qua erat puerulus, ibid.*
      - *2. Gaudium illud ingens in animis Magorum, ex Stellæ reviſione obortum, v. 10.*
- *2. Bethlehemitica.*
  - *1. Ædium Stellâ oſtenſarum ingreſſio, v. 11.*
  - *2. Puerüli unà cum matre ejus inventio, ibid.*
  - *3. Humilis Infantis* CHRISTI *adoratio, ibid.*
  - *4. Munerum tergeminorum oblatio, ibid.*
- 3. Ἀναχώρησις *& reverſio:*
  - *1.* Ἄρσις· *Non ad Herodem, v. 12. ætiologia ibidem addita habetur.*
  - *2.* Θέσις. *Sed in regionem ſuam, idq; per aliam viam, v. 12.*

Dominica I. poſt Epiph. Evang. Luc. 2, 41. ad fin.

Agit hoc Evangelion, de Fortunâ Parentum Chriſti, partim

- 1. Adverſa, quò pertinet illorum, tum
  - 1. Actio, ſeu anniverſaria profectio in Ieruſalem, die feſto Paſchali, v. 41.
  - 2. Paßio, ſive dolor. Hujus
    - 1. Cauſa procreans: Remanſio filij duodennis, inſcijs ipſis, in Jeruſalem, v. 42. 43.
    - 2. Effectus:
      - 1. Ἀναζήτησις inter cognatos & notos, diaria, v. 44.
      - 2 Ὑπόςρεψις in Jeruſalem, v. 45.
- 2. Proſpera: Inventio Filij, v. 46. Annotatur hîc:
  - 1. Περίςασις,
    - 1. Temporis; quando invenerint: triduò pòſt, v. 46.
    - 2. Loci; Vbi. In Templo, ibid.
  - 2. Πραχθὲν, quid Puer JESVS tunc egerit. Sedens in medio Doctorum, illos
    - 1. Audivit diligenter, v. 46.
    - 2. Interrogavit ſapienter ibid. Hinc in ſtuporem converſi Auditores dicuntur, v. 47.
  - 3. Λεχθὲν
    - 1. Matris Expoſtulatorium, per Interrogationem Argumento à turpi (Vbelſtand) munitam, v. 48.
    - 2. Filij Apologeticum ἐκ τȣ̃ ἀναγκαίȣ, v. 49. Quod licet Parentes ejus non intellexerint, v. 50. Mater tamen nihilominus Corde ſuo conſervabit, v. 51.
  - 4. Ἐκβάν. JESVS cum ſuis deſcendens
    - 1. Subjectus illis erat, v. 51
    - 2. Proficiebat, Sapientiâ, Ætate, Gratiâ apud Deum & Homines, v. 52.

Diſpoſitio Evangelij alterius cujusdam, ejuſdem Dominicæ, de Baptiſmo CHRISTI, Matth. 3, 13. ad finem cap.

Adventus hîc Chriſti habetur è Galilæa in Judæam ad Johannem, baptiſantem in Jordano, v. 13. Obſervetur autem ejus

- 1 Tempus, quando advenerit, v. 13. (Tunc nim. cum Baptiſta, non ad populum tantùm, ſed ad Phariſæos, etiam ad Sadducæos, de Chriſto & officio ejus verba faceret, vide Matth. 3, verſ. 5. 7. 11. 12.
- 2. Cauſa finalis. v. 13. Incidit h. l. Cauſarum genus tùm
  - 1. Judiciale. Quæſtio n. de jure vertitur:
    - 1. Johannes Baptiſmum ſuum Chriſto denegat, à non neceſſario, per Comparationem, v. 14.
    - 2. Chriſtus aſſirmat, ratione ἐκ τȣ̃ πρέποντος in medium adductâ; cui eventus exoptatus reſpondet: ſiquidem Baptiſta citra ulteriorem tergiverſationem Dominum baptiſaſſe ibidem ſcribitur.
  - 2. Didaſcalicum. Docet namque Evangeliſta noſter: quid Baptiſmum Chriſti, immediatè conſecutum fuerit. Mirabilia ſcil. tria numero:
    - 1. Cœlorum apertio: Et ecce aperti ſunt ILLI cœli, v. 16.
    - 2. Spiritus Sancti, ſuper DOMINVM, viſibilis deſcenſio, ſpecie columbæ, ibid.
    - 3. Vocis Patris cœleſtis auditio, v. 17.

II. Poſt

II. Poſt Epiphan. Johann. 2, 1. —— 11.

Evangelion hoc eſt, Nuptiarum quarūdam deſcriptio. Habentur autem τὰ

- 1. Περιστατικὰ temporis & loci, quando & ubi fuerint celebratæ, v. 1.
- 2. Προσωπικὰ quæ triplicis generis ſunt:
  - 1. Neogami; Anonymi, qui nuptiarum ſaltem mentione, Sponſi item, innuuntur, v. 1 9.
  - 2. Mater DOMINI, quæ ibi fuiſſe dicitur, v. 1. Cognationis & adminiſtrationis ergò, ut ex v. 5. etiam colligitur.
  - 3. Vocati hoſpites: IESUS cum ſuis Diſcipulis, v. 2.
- 3. Πραγματικὰ. miraculoſa Aquæ in vinum mutatio. Rei miraculosè geſtæ,
  - 1. Ἀφορμὴ & occaſio, fuit defectus Vini, v. 3. Hîc unà ponitur:
    - 1. Interceſſio Matris IESU pro Neogamis, v. 3.
    - 2. Reſponſum Chriſti ἐπανορθωτικόν. Corrigit enim intempeſtivam matris interpellationem, verſ. 4 Cæterùm reſponſo hoc, ut nobis videtur duriuſculo, adeo B. Virgo non offenditur, ut potius exinde certò colligat ſe voti ſui compotem fore: ideoq; ſtatim miniſtris in mandatis dat, ut juſſa filij ſui diligenter expediant, v. 5.
  - 2. Μορφὴ in dicendo conſiſtit. Dixit enim IESUS, & factum eſt Aqua Vinum. Dicta autem ejus ad miniſtros περιστατικὰ duplicia ſunt:
    - 1. De implendo ſex hydrias (purificationi Iudaicæ deſtinatas, quarum ſingulæ metretas binas aut ternas capiebant, v. 6.) Aquâ &c. v. 7.
    - 2. De infundendo ex eis, & offerendo Architriclino, v. 8. qui guſtato vino & Sponſo accerſito, de ordinis inverſione cum eodem, ignorans expoſtulat, v. 9.
  - 3. Ἐκβάσ.
    - 1. Φανέρωσις Gloriæ CHRISTI, primò omnium hoc Signo facta, v. 11.
    - 2. Πίστις ſeu fides Diſcipulorum ſuorum in Ipſum, ibid.

III. Poſt Epiph. Matth. 8, 1. —— 13.

IESUS exaudit Preces cujusdam

- 1. Leproſi. Tria hîc annotantur. Precum
  - 1. Tempus; quando precibus ſuis Chriſtum acceſſerit, v. 1. & 2.
  - 2. Materia & forma; quid petierit, & quomodo, v. 2.
  - 3. Effectus, ſive Exauditio. Duo h. l. traduntur:
    - 1. Cura miraculoſa. Contactu namque atq; Verbo ſolo DOMINUS ipſum mundat, v. 3.
    - 2. Præceptum Dominicum, de
      - 1. Fugiendis, ſive de eo, à quo ſibi mundatus cavere debeat: ab intempeſtiva nim. divulgatione, v. 4.
      - 2. Faciendis: quid ipſum facere oporteat & quare, ibid.
- 2. Centurionis pro ſervo Paralytico fuſas. Ponitur autem ——
  - 1. Locus: Capernaum, v. 5.
  - 2. Oratio Interceſſoria. Hujus
    - 1. Forma, duabus conſtat partibus: ——
      - 1. Exordiolo εὐνοϊκῶς DOMINE, v. 6.
      - 2. Narratiuncula, cui cauſa juvandi impulſiva ineſt: graviter diſcrutiatur, ibid.
    - 2. Finis &c. vide Litt. A.

A. 2. Finis & eventus exoptatiſſimus. Nam Chriſtus ſuam operam, hoc eſt, & acceſſum & medelam, ultrò illi addicit, v. 7. Cæterùm ſtatus hîc incidit δικαιολογικὸς de priore acceſſus ſponſione, quo fidem ſuam in Chriſtum egregiè declarat Centurio. Obſerventur;

- 1. Argumenta, quibus fas eſſe, ædes ſuas ingredi, tanto DOMINO, negat, ducta partim à ———
  - 1. Perſona propria indignitate, v. 8.
  - 2. CHRISTI poteſtate, ſeu Omnipotentia, ibid. Id quod è loco comparatorum egregiè Centurio illuſtrat, v. 9. Si mihi, vult dicere, Homini, ſub poteſtate conſtituto: tamen Servi mei obediunt: quantò magis tibi, Univerſorum DOMINO, paralyſis, ad nutum ſaltem & voluntatem, cedet &c.
- 2. Ἐπίκρισις Chriſti de tanta Centurionis in ipſum fide; quæ duo membra habet;
  - 1. Encomium, quo illam, coram omnibus extollit ac ſummè deprædicat, v. 10. additâ ἀντιθέσει de
    - 1. Acceptatione Gentium, v. 11.
    - 2. Rejectione Judæorum, v. 12.
  - 2. Præmium. v. 13.

IV. poſt Epiphan. Matth. 8, 23 —— 27.

Evangelio hoc Navigatio quædam admiranda deſcripta habetur, & adſpectandum proponitur Navigantium

- 1. Perſona: (Die Schiffleut) JESUS & Diſcipuli ejus, v. 23.
- 2. Fortuna (Ihr widerwertiger Zuſtand)
  - 1. Adverſa, cujus tria ſunt membra:
    - 1. Αἴτιον ποιητικὸν. σεισμὸς ille magnus in Mari &c. v. 24.
    - 2. Συναίτιον. Somnus DOMINI profundus, ibid.
    - 3. Ἀντικείμενον & Remedium.
      - 1. Quæſitum à Diſcipulis,
        - 1. Factis: Excitatione nim. Chriſti è ſomno, v. 25.
        - 2. Verbis: λόγῳ δεητικῷ
          - 1. Propoſitio: DOMINE, ſerva nos, v. 25.
          - 2. Ratio, à periculoſo: Perimus, ibid.
      - 2. Adhibitum (ut jam ſequetur) à Salvatore, præmiſſo tamen Elencho, quo δειλίαν Diſcipulis ſuis ὀλιγοπίστοις exprobrat, v. 26.
  - 2. Secunda, ſive Liberatio ex præſentiſſimo vitæ periculo. Hujus
    - 1. Modus κατ' ἐπιτίμησιν Ventorum & Maris (mit einem Trôwort) v. 26.
    - 2. Effectus, in
      - 1. Elementis, aëris & aquæ: Tranquillitas magna, ibid.
      - 2. Hominibus liberatis: θαυμασμὸς, Interrogationis ſchemate expreſſus, quo infinitam HOMINIS Chriſti potentiam demirantur, v. 27.

V. poſt

V. poſt Epiph. Matth. 13, 24 —— 30.

Agitur hac Parabolâ, de Zizaniorum, in Regno Cœlorum ſeu Eccleſia,

- 1\. Origine.
  - 1\. Ἄρσις· *Non ſunt à DEO φιλανθρώπῳ· Hic enim bonum ſemen in agrum ſuum diſperſit, v. 24.*
  - 2\. Θέσις· *Sed ab illius inimico, Diabolo, v. 25. qui*
    - 1\. *Dormientibus Hominibus venit, v. 25.*
    - 2\. *Diſſeminatu inter triticum zizaniis, abiit, ibid. Cæterùm h. l. de autore inquiſitio à Servis inſtituitur, & habetur illius* ——
      - 1\. *Occaſio, v. 26.*
      - 2\. *Forma, v. 27.*
      - 3\. *Deciſio Patrisfamiliâs, v. 28.*
- 2\. Extirpatione,
  - 1\. *Quæſitâ à Servis, v. 28.*
  - 2\. *Dilatâ à Domino, additâ* ——
    - 1\. *Ratione à periculoſo, v. 29.*
    - 2\. *Durationis declaratione, v. 30.*

Dominica Septuageſimæ, Ev. Matth. 20, 1 —— 16.

Docet h. l. Chriſtus multos ex primis fieri noviſſimos (h. e. ſuo ſe vitio indignos reddere Regno Cœlorum) & Contrà: è noviſſimis, DEI bonitate primos fieri. Duo autem DOMINUS illa de re pertractat:

- 1\. Τὸ πῶς· *quomodo multi ex primis fiant noviſſimi. Modum Chriſtus parabolicè oſtendit. Parabola,*
  - 1\. Πρότασις *commemorat quid Paterfamiliâs quidam (DEUS Opt. Max.) fecerit cum*
    - 1\. *Vinea ſua (id eſt Eccleſia,) quanta nimirum ſolicitudine, de cultura ejus laboraverit. Ideoque*
      - 1\. *Exÿſſe dicitur conductũ Operarios in Illam diverſis horis: (h. e. ætatibus, tàm Mundi quàm Hominum.)*
        - 1\. *Primâ ſive primo ſtatim diluculo, v. 1.*
        - 2\. *Tertia, qua alios vidiſſe dicitur ſtantes in foro otioſos, v. 3. quos ablegaverit ad conficiendum opus ſuum, v. 4.*
        - 3\. *Sexta & Nona, quib. idem feciſſe legitur, v. 5.*
        - 4\. *Undecima, v. 6. Hoc tẽpore*
          - 1\. *Exprobrat otioſis ſuam illam deteſtãdam ignaviam, v. 6.*
          - 2\. *Excuſationem illorum qualemcunq;* (da ſie dem Niemand die ſchuld gaben) *admittit, v. 7.*
      - 2\. *Conſtituiſſe unicuiq; mercedem ſuam, partim*
        - 1\. *Certam: Denarium, in ſingulos dies, v. 2.*
        - 2\. *Incertam, juſtam tamen v. 4. & 7.*
    - 2\. *Operariis ſuis, vide Litt. A.*
  - 2\. Ἀπόδοσις: *Sic noviſſimi erunt primi; & primi noviſſimi, v. 16.*
- 2\. Τὸ διότι· *Quare contingat multos primos fieri poſtremos: Quia multi (ſive omnes Divinitùs) vocati: PAUCI verò (ſua certè culpa) electi, v. 16. Simile de ijs qui nomina ſua militiæ dare conſueverunt. Hi omnes dato ſigno comparent: ſed ad nomen & bellum mittendi, multi vel emanent, vel exauctorantur. Quæritur, quâ fiat? Reſpondetur: Non Conquiſitoris: ſed ſuo ipſorum vitio fieri. Pari ratione, non DEI culpa fit, quod multi pereant. Hic enim conducit, otioſos arguit, præmia diſtribuit: ſed Hominum vitio, qui murmurant, ingrati in DEUM ſunt, invidi in proximum &c.*

A. 2. Opera-

A. 2. Operarijs ſuis. His pactum fideliter ſervat. Iubet enim unicuique dare mercedem ſuam. Obſerva autem

- 1. Tempus quando Solutio facta ſit: Veſperi, v. 8.
- 2. Perſonam per quam: Per Procuratorem Patrisfamiliàs, v. 8. Chriſtum.
- 3. Ordinem, quem in reddenda mercede ſervari præcepit, v. 8. (Huc prius ἀποδόσεως membrum ſpectat: Sic noviſſimi erunt primi.) Murmur hic oritur adverſus Patremfamiliàs, v. 11, & ponitur ejus cauſa, tùm
  - 1. Impulſiva: quòd videlicet primi iſti ſpe ſuâ exciderint, v. 9. 10. 11.
  - 2. Formalis, cujus duæ ſunt partes:
    - 1. Accuſatio, quâ Dominum Vineæ injuſtit impudenter arguunt: Argumento à minc ad majus, hoc eſt, exiguo Cooperariorum ſurum noviſſimorum labore, cum ſuo diurno moleſto, per comparationem, ducto, v. 12.
    - 2. Defenſio patrisfamiliâs, negantis injuriam ipſis fieri
      - 1. Ex pacto, v. 13. Enthymema:
        - 1. Nonné denario pactus es mecum? v. 13. Vt ig.
        - 2. Tolle itaq; quod tuum eſt, & abi, v. 14. (Eijcitur ex vinea, fit ex primo poſtremus.)
      - 2. A libera voluntate ſuâ, v. 14.
      - 3. A jure Dominij, v. 15.
      - 4. A Bonitate ſua, ibid.

Sexageſimæ, Luc. 8, 4. —— 15.

CHRISTUS hoc etiam loco elegantem proponit Parabolam atque exponit: De diſſimili caſu Sementis. Illius autem tres ſunt partes:

- 1. Ἀφορμή. Maximus ille populi confluxus ſeu concurſus, v. 4.
- 2. Μορφή. Hæc recenſet,
  - 1. Agricolæ cujusdam egreſſum, cujus notatur &
    - 1. Finis, quare exierit; Ad ſeminandum ſemen SVVM, v. 5.
    - 2. Succeſſus, quomodo ſucceſſerit ei. partim
      - 1. Malè. Nam inter ſeminandum aliud cecidit,
        - 1. Circa viam, quod fuit partim
          - 1. Pedibus conculcatum, v. 5.
          - 2. A Volucrib. devoratum, ibid.
        - 2. Super petram. Hoc enatũ, propter humoris defectũ exaruit, v. 6.
        - 3. Inter ſpinas, quæ unà enatæ, illud ſuffocaverunt, v. 7.
      - 2. Benè, ob bonitatem terræ cujusdam, quæ ſemen excepit, quod enatum, fructum protulit centuplum, v. 8. Da iſt er ſeines ſchadens wider herein kommen.
  - 2. CHRISTI ἐκφώνησιν, Attentionis ergò ſubjunctum, v. 9.
- 3. Ἔκφρασις. Expoſitionis cauſa,
  - 1. Impulſiva, ſive occaſio: Interrogatio Diſcipulorum de Parabola: quidnam iſta ſibi velit? v. 9.
  - 2. Formalis habet
    - 1. Ἐγκώμιον φιλομαθείας Diſcipulorum, ſive præmium, καὶ ἀντίθεσιν, v. 10.
    - 2. Ἀλληγορίαν.
      - 1. Seminis, quod ſit verbum DEI, v. 11.
      - 2. Terræ.
        - 1. Tritæ, 2. Petroſæ, 3. Spinoſæ. 4. Bonæ, Per quam ſignificentur Auditores
          - 1. Ἄκαρποι ἢ ἀσύνετοι. v. 12. quorum miſera conditio inibi deſcribitur.
          - 2. Πρόσκαιροι. v. 13.
          - 3. Φιλήδονοι & φιλάργυροι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι. v. 14.
          - 4. Πολύκαρποι. v. 15. obſerva modum πολυκαρποφορίας.

Duo ſunt Evangelij Capita primaria. JESUS namq; poſtremò Jeroſolymam proficiſcens tùm

- 1. *Comites ſuos, XII. quos habuit Diſcipulos, de Paſſione ſua ac Reſurrectione, erudiendos ſuſcipit. Duo autem hic cōmemorantur:*
  - 1. *Docentis fidelitas. Simplici enim ac perſpicuo docendi genere uſus, ſua prædicit; tùm*
    - 1. Παθήματα *Hieroſolymis ſuſtinenda, tùm in —*
      - 1. *Genere; Omnia illa, quæ de ſe, Hominis Filio, per Prophetas ſcripta ſunt, v. 31.*
      - 2. *Specie, uti ſunt:*
        - 1. *Traditio in manus Gentium, v. 32.*
        - 2. *Illuſio, ibid.*
        - 3. *Contumelioſa tractatio, ib.*
        - 4. *Conſpuitio, v. 33.*
        - 5. *Flagellatio, ibid.*
        - 6. *Occiſio, ibid.*
    - 2. *Reſurrectionem à mortuis, triduo pòſt futuram, v. 33.*
  - 2. *Diſcentium ſive Audientium ruditas,* πολυλογία *tergemina exaggerata, v. 34.*
- 2. *Cæcum quendam viſo miraculosè donat. Miraculi hujus*
  - 1. *Cauſa —*
    - 1. Προηγουμένη, *fuit* JESU N. *appropinquatio Hierichuntica, quam Cæcus ille ad viam ſedens & mendicans, v. 35. ex Turba prætereunte —*
      - 1. *Interrogando explorat, v. 36.*
      - 2. *Cognoſcit, verſic. 37.*
    - 2. Προκαταρκτικὴ *eſt Fides ejus in Chriſtum filium David. v. 42. Hæc autem —*
      - 1. *Proditur ab ipſo Oratione* δεητικῇ, *v. 38.*
      - 2. *Obſcuratur à prætereuntib. ſeu, ut verius dicam, magis illuſtratur. Quò enim vehementius increpatur ut taceat, eò fortius ad* DOMINUM *exclamat, v. 39.*
    - 3. Εἰδική. *Huc ſpectat Chriſti ſubſiſtentis, tùm,*
      - 1. Λεχθὲν
        - 1. Προστακτικὸν, *quo Cæcum ad ſe adduci juſſit, v. 40.*
        - 2. Ἐρωτηματικὸν, *quid ſibi adductus Cæcus, mendicans ille, fieri velit? v. 41. Non autem nummum: ſed viſus receptionem unicè expetit, ibid. aliud fidei ſignum.*
      - 2. Πραχθὲν, *ſeu ipſa Miraculi geſtio, ſolo verbo facta: quam ipſe* DOMINUS *fidei unicè fert acceptam, v. 42. 43.*
  - 2. *Effectus in Cæco ſanato & ſpectatoribus:* Δοξολογία DEI, *v. 43.*

Quadrageſimæ, ſeu Invocavit, Matth. 4, 1. —— 11.

Evangelion hoc agit de Subductione DOMINI JESU, & ejusdem narrat tùm

- 1. *Circumſtantias temporis & loci, quando & quò ſubductus fuerit, v. 1.*
- 2. *Cauſas;*
  - 1. *Efficientem; à quo expulſus fuerit in deſertum: A Spiritu (Sancto Luc. 4, 1.) v. 1.*
  - 2. *Finalem: ut tentaretur à Diabolo, v. 1. Exponitur porrò Tentationis Diabolicæ;*
    - 1. *Occaſio, quam arripuit Satan ex fame,* DOMINO *è jejunio ſuo quadrageſimali oborta, v. 2.*
    - 2. *Forma, vide Litt. A.*
    - 3. *Eventus,*
      - 1. *Ignominioſus Diabolo. Hic enim Scripturæ Oraculis tot es victus & convictus, Chriſtum nolens volens omittit, v. 11.*
      - 2. *Glorioſus* DOMINO. *Nam profligato Satana, Angeli Ei accedentes miniſtrant, ibid.*

A. 2. Forma, quæ in conatu Satanico conſiſtit triplici. Nam DOMINUM reddere conatur;

- 1. Dubium de voce illa cœleſti: Tu es Filius meus dilectus, Matth. 3, 17. Obſervetur autem,
  - 1. Objectio, & Argumentum Satanicum, ab impoſſibili. Si Filius DEI es, jube ut lapides hi panes fiant, v. 3. Atqui hoc non potes efficere, alioqui non eſurires. Ergò Filius DEI non es: ſed miſer tantùm Homo, cui jam jam fame moriendum eſt.
  - 2. Solutio Chriſti, à non neceſſario ex Scriptura, Deut. 8. 3. Cæterùm cùm fieri non poſſit, ut DEus eſuriat, Pſ. 50, 12. 13 DOMINUS ſolummodò, quà Homo reſpondet. Et argumentari videtur à minori ad majus per Comparationem: Si Filij hominum non vivunt ſolo pane; ſed quovis Verbo DEI: multò certè minus DEI Filius ex pane vivet. Atqui prius verum. Ergò & poſterius.
- 2. Confidentem nimis, de eadem voce illa cœleſti. Commemoratur v. hoc loco,
  - 1. Diaboli, tùm
    - 1. Παραχθὲν Chriſtum
      - 1. Abducit ſecum è deſerto in ſanctam Civitatem, v. 5.
      - 2. Statuit ſuper pinnaculum Templi, ibid.
    - 2. Λεχθὲν, κατ᾽ ἔνστασιν.
      - 1. Propoſitio: Si Filius DEI es, præcipita te deorſum, v. 6.
      - 2. Ratio à tuto, ex Pſal. 91, 11. ibid.
  - 2. CHRISTI ἀντίστασις κατὰ τὸ βίαιον· Nam Scripturam, non Scripturæ quidem: ſed depravationi ejus opponit, v. 7. ex Deut. 6, 16.
- 3. Apoſtatam Hic demum apertè ſe prodit Spiritus mendax quid quærat. Hoc nim. ut Filium à Patre avellat & ſibi devinciat. Attendatur
  - 1. Tentatoris Diaboli
    - 1. Factum idq; rurſus geminum;
      - 1. Subductio in montem valdè excelſum, v. 8.
      - 2. Commonſtratio Regnorum Mundi & Gloriæ eorum, ibid.
    - 2. Promiſſum hypotheticum, v. 9.
  - 2. CHRISTI reſponſum, tùm ad
    - 1. Perſonam: Abi in malam rem &c. v. 10.
    - 2. Rem ipſam, ibid. ex Deut. 6, 13. & 10, 12. 20.

Reminiſcere, Matth. 15, 21——28.

Mulier quædam Chananæa, h. l. pro filia ſua Dæmoniaca, Chriſto fit ſupplex. Ponitur autem Orationis ejus ſupplicis,

- 1. Occaſio, quam ipſi præbuit DOMINI ſeceſſus in Partes Tyri & Sidonis, v. 21.
- 2. Forma, ad quam pertinent:
  - 1. Verba mulieris formalia, cujus duæ ſunt partes:
    - 1. Propoſitio: Miſerere mei DOMINE, fili David, v. 22.
    - 2. Ratio à neceſſ. ib. obſerva auxeſin. Summa me urget neceſſitas ratione
      - 1. Subjecti patientis: Filia mea eſt, quæ affligitur.
      - 2. Modi, κακῶς, graviſſimè affligitur.
      - 3. Efficientis Cacodæmonis.
  - 2. Interceſſio Diſcipulorum, v. 23.
    - 1. Cauſata ex indignatione,
      - 1. Silentij DOMINICI, v. 23.
      - 2. Clamoris fœminei, ibid.
    - 2. Rejecta à DOMINO ex loco Repugnantium. Nam cum ſuo officio pugnare docet, præteritis Judæis, Gentiles curare, v. 24.
  - 3. Inſtantia fœminæ, v. 25. quam excipit,
    - 1. Ἀντίστασις Chriſti ab inhoneſto, v. 26.
    - 2. Inverſio allati Argumenti ab honeſto ſeu jure Catellorum, συγχωρήσει limitata, v. 27.
- 3. Eventus, vide Litt. B.

- B. 3. *Eventus exoptatiſſ. Mulierculæ namque,*
  - 1. *Deprædicatur, per Exclamationem Divinam, ob fidei ſuæ magnitudinem, v. 28.*
  - 2. *Redditur Voti ſui compos, tùm*
    - 1. *Verbis, v. 28.*
    - 2. *Factis, ibid.*

Oculi, Luc. *11, 14—28.*

Complectitur hoc Evangelium, Christi Salvatoris

- 1. *Factum miraculoſum ſive Dæmonij Ejectionem. Ponitur autem hic;*
  - 1. *Contenti Diaboli qualitas: Erat mutum, v. 14.*
  - 2. *Continentis Hominis fortuna ſecunda: Loquelæ reſtitutio, ceu verum expulſi Dæmonis ſignum, ibid.*
  - 3. *Spectatorum quorundam*
    - 1. *Judicium, tùm*
      - 1. *Dextrum: Turbæ admiratio, v. 14.*
      - 2. *Siniſtrum: Blaſphemia, v. 15.*
    - 2. *Poſtulatum impudens, v. 16. (cui* DOMINUS *alibi v. 29. & 30. reſpondet.)*
- 2. *Dictum tùm*
  - 1. *Apologeticum, Obſervetur* ἀπολογίας DOMINICÆ;
    - 1. Κατασκευὴ *quâ* DOMINUS *probat ſe non per Beelzebub ejicere Dæmonia, Argumentis petitis,*
      - 1. *Ab abſurdo, cujus duo ſunt membra:*
        - 1. *Antecedentis poſitio, v. 17.*
        - 2. *Conſequentis deſtructio, v. 18.*
      - 2. *A Teſtimonio ſibi à filiis Antagoniſtarum ſuorum proprio exemplo prohibito, quod non præſidio Beelzebub: ſed* DEI *digito ejiciat Dæmonia; unde certò ſequatur Regnum* DEI *ad ipſos perveniſſe, v. 19. 20.*
      - 3. *A Repugnantib. Coactus cedit, mihi fortiori, &c. v. 21. 22.*
      - 4. *A Contrariis: Contra me eſt Diabolus, & diſſipat. Ergò non mecum colligit, v. 23.*
    - 2. Ἀνασκευὴ. *Hoc eſt,*
      - 1. *Objectio tacita: Atqui experientia teſtatur Diabolum ſæpiuſculè, in gratiam alterius, ſponte ſua cedere, nec ſemper nocere aut diſſipare?*
      - 2. *Solutio ex hujusce modi deſertionis,*
        - 1. *Fine, v. 24. 25.*
        - 2. *Conditione, ratione tùm*
          - 1. *Deſerentis Diaboli, v. 26.*
          - 2. *Deſerti Hominis, cujus poſteriora primis longè pejora fiant, ib.*
  - 2. Παιδευτικὸν *de verè Beatis, quinam illi ſint, & quomodo cognoſcendi.* Παιδείας *hujus*
    - 1. *Occaſio, v. 27.*
    - 2. *Forma* κατ' ἐπανόρθωσιν. *v. 28.*

Lætare, Johann. 6, 1—*15.*

C *Evangelion*

Evangelion eſt bipartitum. Agit enim de DOMINI noſtri JESU Chriſti, tùm

- 1. Profectione ſive abitu quodam & diſceſſu, cujus notatur
  - 1. Tempus: Poſthæc, v. 1. Finitâ nim. diſputatione ſuâ cum Phariſæis, de qua præcedente quinto capite Johannis.
  - 2. Locus: trans mare Galilææ, quod eſt Tiberiadis, ibid.
  - 3. Comites: Turba multa, v. 2. propter cauſam inibi expreſſam.
  - 4. Παρχϑὲν. Subijt in montem, &c. v. 3.
- 2. Actione miraculoſa, ſive Populi cibatione; quam quædam
  - 1. Antecedunt, ut Deliberatio de emendis panibus & ſaturandis famelicis. Obſerva autem, inſtituta ſit
    - 1. Qua occaſione? de qua verſ. 4, 5.
    - 2. Quibus cum? Cum Diſcipulis, Philippo cumprimis, v. 5.
    - 3. Quo ſine? v. 6. Hîc occurrit,
      - 1. Diſſuaſio tùm
        - 1. Philippi ἐκ τοῦ ἀδυνάτου argumentantis, v. 7.
        - 2. Andreæ, fratris Simonis, v. 8. media quidem mõſtrantis: ſed talia, ut de illorum ſufficientia ipſe deſperet, v. 9.
      - 2. Correctio DOMINI, qui expreſſo mandato ſuo, v. 10. cõtrarium innuit: quodq; exequuntur &
        - 1. Diſcipuli, v. 10.
        - 2. Populus numeroſiſſimus ad quinq; millia Virorum, ibid.
  - 2. Comitantur: ut Panum & Piſcium acceptorum
    - 1. Benedictio, v. 11.
    - 2. Diſtributio inter populum. Diſcipulorum miniſterio factâ, ut quisq; capiat tantùm, quantùm deſiderat, ibid.
  - 3. Conſequuntur, velutí
    - 1. Saturitas omnium, v. 12.
    - 2. Collectio fragmentorum, ad mandatum Chriſti; quâ factâ major longè copia poſt, quam ante cibationem apparuit, v. 13.
    - 3. Judicium Hominum, de Chriſto, ex Miraculo illo ſuo hauſtum,
      - 1. Dextrum, v. 14.
      - 2. Siniſtrum, quod Omniſcius fugâ ſuâ illis monſtrat, v. 15.

Judica, Johann. 8, 46—59.

Apologia Chriſti, qua ſe ſuamq; doctrinam defendit. Illius autem quædam ſunt,

- 1. Ἀποφαντικά. Negat enim DOMINUS ſe habere
  - 1. Peccatum, ideoq; Antagoniſtas ſuos graviſſimè peccare, quod ſibi veritatem dicenti fidem non adhibeant. Cæterùm utrumq; non tàm dicit, quàm probat:
    - 1. Prius illud ἐρωτηματικῶς, quâ (quod firmiſſimum probationis genus eſt) ad ipſum hoſtium ſuorum teſtimonium provocat, v. 46.
    - 2. Poſterius integro Syllogiſmo, cauſam incredulitatis ipſorum unà comprehendente, v. 47.
  - 2. Dæmonium, vide Lit. A.
- 2. Καταφατικά. vide Litt. B.

- **A. 2. Dæmonium, autorem Peccati. Negationis hujus**
  - 1. Cauſa impulſiva fuit Calumnia Judæorum, v. 48.
  - 2. Rationes petuntur à
    - 1. Contrarijs κατ' ἀντίθεσιν. Ego non habeo Dæmonium: ſed honoro Patrem meum. Ergò ignominia me affeciſtis, dum dixiſtis: Dæmonium habes, v. 49.
    - 2. Repugnantibus. Qui Dæmonium habet, ſuam Gloriam quærit. Ego non quæro gloriam meam: ſed eſt qui quærat & judicet, v. 50. Ergò.

- **B. 2. Καταφατικά. Idem namq; CHRISTUS ſanctiſſimè affirmat & confirmat, ſe habere**
  - 1. Verbum vitæ, quod ſervantibus περιφυλακτικὸν ſit quoddam æternæ Mortis, v. 51. Hic
    - 1. Judæi conantur,
      - 1. Probare ſuum illud convitium, quòd Dæmonium habeat καθ' ςοχασμὸν, ex morte Abrahami & Prophetarum, v. 52.
      - 2. Infringere aſſertionem DOMINI, comparatione minoris authoritatis cum majore, atq; ut ipſis quidem videtur, excellentiore, v. 53.
    - 2. Chriſtus iſtis κατὰ τὸ βίαιον opponit authoritatē Patris, tùm
      - 1. Sui Cœleſtis (qui ſibi quà Homo etiam poteſtatem iſtam dederit ſalvandi VERBO credentes) de cujus notitia falsò glorientur Adverſarij: ſe verò & noſſe Eum, & Sermonem ejus ſervare. v. 54. 55.
      - 2. Ipſorum, Abrahami, qui omnem honorem ſibi, Hominis Filio, acceptum tulerit, cum diem ſuum videre unicè geſtiverit, cujus quoq; voti ſui compos factus ſit, v. 56.
  - 2. Aliam, quam quæ in oculos incurrat Naturam: Divinam ſcil. ſecundum quam prior ſit ipſi Abrahamo, adeoq; ab æterno, v. 58. Affirmativam hanc
    - 1. Antecedit occaſio, quam DOMINO præbuerunt Judæi, ſua illa de ætate Chriſti cenſura, v. 57.
    - 2. Sequitur effectus: Fulmen hoſtium ex pelvi, v. 59.

Dominica Palmarum, Evang. Matth. 21, 1——9.

Synopticam hujus Evangelij Analyſin vide ſuprà Dom. I. Adv.

Peregrinatio ad Sepulchrum DOMINI *prima hic deſcripta habetur, & commemoratur,*

- *1. Perſonæ peregrinantes, quarum exprimuntur;*
  - *1. Nomina, v. 1.*
  - *2. Ad iter præparatio, facta,*
    - *1. Quando? v. 1.*
    - *2. Quomodo? ibid.*
    - *3. Quare? ibid.*
  - *3. Colloquium de lapidis revolutione. Colloquij hujus* ——
    - *1. Tempus, v. 2.*
    - *2. Modus, v. 3.*
    - *3. Cauſſa impulſ. v. 4.*
    - *4. Finis & diremptio, ibid.*
- *2. Res, tùm*
  - *1. Viſa; Angelus* DOMINI. *Ponitur hic* ——
    - *1. Loci notatio, ubi Eum viderint; In monumento, in quod ingreſſæ fuerant, v. 5.*
    - *2.* Προσωπογραφία *Angeli à* ——
      - *1. Formâ, quâ ipſis apparuit, v. 5.*
      - *2. Situ, ibid.*
      - *3. Habitu, ibid.*
  - *2. Audita; de Reſurrectione Chriſti à mortuis. Oratio Angeli eſt* παραθαῤῥυντική, *cujus annotatur*
    - *1.* Ἀφορμή· *Pavor muliebris, ex Angelica viſione obortus, v. 5.*
    - *2.* Μορφὴ *quæ habet;*
      - *1.* Ἄρσιν *omittendorum.*
        - *1. Propoſitio: Ne expaveſcite.*
        - *2. Ratio per anticipationem:* JESUM *quæritis: Surrexit, non eſt hic, v. 6.*
        - *3. Demonſtratio ocularis, ibid.*
      - *2.* Θέσιν *faciendorum: quo duo pertinent:*
        - *1. Angeli mandatum. Jubet enim Mulieres tùm,*
          - *1. Abire, verſic. 7.*
          - *2. In memoriam Diſcipulis cumprimis Petro Verbum Chriſti revocare quod dixerat: Se*
            - *1. Præceſſurum eos in Galilæa, v. 7.*
            - *2. Viſum iri illic à Suis, ibid.*
        - *2. Mulierum partim,*
          - *1. Obedientia. Abeunt namque imò citò à monumento fugiunt, v. 8. propter cauſam inibi additam.*
          - *2. Negligentia: Siquidem ex metu tùm temporis reticuerunt quod in mandatis habebant, v. 8.*

Dominica I. poſt Paſcha: Quaſi modo geniti, Evang. Johann. 20, 19——31.

Acta Chriſti, hoc Evangelium proponit, quæ à Reſurrectione ſuâ, ſuis cum Diſcipulis & Apoſtolis habuit;

- 1. Omnibus Decem: quibus tùm
  - 1. Redivivum ſeſe
    - 1. Monſtrat;
      - 1. Opere. Obſerva a.
        - 1. Quando, v. 19.
        - 2. Ubi, ibid.
        - 3. Quomodo, ibid.
      - 2. Sermone, v. 19.
    - 2. Demonſtrat.
      - 1. Modus ἀποδείξεως exprimitur, v. 20.
      - 2. Effectus in Diſcipulis, ib.
  - 2. Miniſterium (præmiſsâ tamen & repetitâ illâ ſalutandi formulâ priore, v. 21.) in
    - 1. Genere,
      - 1. Tradit, ſicut à Patre acceperat, (Eſ. 61, 1. Luc. 4, 18.) v. 21.
      - 2. Confirmat, ac Spiritu S. ſuo obſignat, v. 22.
    - 2. Specie, quo ad Claves Regni Cœlorum, committit, v. 23.
- 2. Uno Thoma, quem ἀπιστίᾳ ſuâ liberat. Perpendatur hîc
  - 1. Incredulitatis Cauſa, &
    - 1. Occaſionalis,
      - 1. Per ſe: Abſentia Didymi à reliquo Diſcipulorum cœtu, v. 24.
      - 2. Per Accidens: Relatio de viſo DOMINO, (v. 25
    - 2. Formalis καθ' ὑπόθεσιν
  - 2. Liberationis
    - 1. Tempus & Locus, v. 26.
    - 2. Modus qui conſiſtit in
      - 1. Propoſitæ conditionis ſatisfactione, v. 27.
      - 2. Ἀπιστίας interdictione κατ' ἀντίθεσιν τοῦ δέοντος. ibid.
    - 3. Effectus: Confeßio Thomæ, quâ Chriſtum, DOMINUM & DEUM ſuum celebrat, v. 28. Cæterùm concludit, hoc loco,
      - 1. Chriſtus κατ' ἐπιμονὴν, nobiliſſimo illo aphoriſmo ſuo: Beati qui non vident, &c. v. 29.
      - 2. Johannes Evang. per
        - 1. Præteritionem Signorum Chriſti Libro ſuo non comprehenſorum, v. 30.
        - 2. Occupationem, quâ tacitam Omiſſionis objectionem diluit, ab annotatorum Signorum perfectione & ſufficientia, tùm ad
          - 1. Credendum in Chriſtum, v. 31.
          - 2. Conſequendum Vitam æternam ipſius nomine, ibid.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0027-9

II. poſt Paſcha: Miſericordias DOMINI, Ev. Joh. 10, 11—16.

Chriſtus ſe bonum illum Paſtorem eſſe, hoc Evangelio non tàm affirmat quàm probat.

- 1. *Affirmatio ſeu Propoſitio apertam Confeſſionem habet. Partes autem ejus duæ ſunt:*
  - 1. *Subjectum: Ego, (θεάνθρωπος) v. 11.*
  - 2. *Prædicatum: Sum paſtor ille (Eſ. 40. 11. Ez. 34, 23.) bonus, ibid.*
- 2. *Probatio eſt Apodictica, Argumētis à boni Paſtoris proprietatib. ſeu requiſitis deſūtis, ut ſunt Ovium*
  - 1. *Dilectio; quam ſe habere maximam (Ioh. 15, 13. 1. Joh. 3, 16.) integro Syllogiſmo Salvator aſtruit.*
    - 1. *Major Propoſitio videatur, v. 11.*
    - 2. *Minor, v. 15.*
    - 3. *Concluſio, v. 14. v. 12.*
  - 2. *Defenſio. Hanc* DOMINUS *ἀντιθετικῶς pertractat. Mercenarij*
    - 1. *Deſcriptio v. 12.*
    - 2. *Vituperatio à turpi: quia Viſo lupo adventante miſeras Oves*
      - 1. *Deſerit, v. 12.*
      - 2. *Fuga illa ſua extremo vitæ periculo objicit, v. 12. Proximè hîc cauſa fugæ ſubijcitur, v. 13.*
  - 3. *Cognitio mutua & penitiſſima; v. 14. & 15.*
  - 4. *Collectio ad Unum ovile, v. 16. Expendatur hîc probè*
    - 1. *Chriſti diligentia, v. 16.*
    - 2. *Ovium obedientia, ibid.*
    - 3. *Finis utriusq; ibid.*

III. poſt Paſcha: Jubilate. Ev. Joh. 16, 16—23. med.

Concio Chriſti hîc ad ſuos Diſcipulos habetur: de optabili & jucunda fortunæ ipſorum viciſſitudine. Genus autem Doctrinæ eſt partim

- 1. *Obſcurum. Obſervetur ejus*
  - 1. *Cauſa formalis cujus duæ ſunt partes:*
    - 1. *Propoſitio antithetica, temporis & modi notatione expreſſa, v. 16.*
    - 2. *Ratio, ibid.*
  - 2. *Effectus in Diſcipulis: ἄγνωσις τοῦ λεγομένου, prodita*
    - 1. *Συζητῆσαι. v. 17.*
    - 2. *Ἐξομολογῆσαι, v. 18.*
- 2. *Apertum. Hujus*
  - 1. Ἀφορμή. Γνῶσις JESU, *qua cognovit quod de ejus διανοίᾳ interrogare animum induxerint, v. 19.*
  - 2. Μορφὴ προκαταληπτική. προέφθασε *namq; Diſcipulos, quærendi perquàm cupidos. 2. v. 19. Partes tres ſunt:*
    - 1. Κατάστασις *quæ habet,*
      - 1. *Ἀντίθεσιν Rerum & Perſonarum, v. 20.*
      - 2. *Διόρθωσιν. directionem, & in contrarium, melioremq; ſi Diſcipulos reſpicias, ſtatum reductionem, ibid.*
    - 2. *Ἔκθεσις συγκριτική.*
      - 1. *Πρότασις. v. 21.*
      - 2. *Ἀπόδοσις. v. 22.*
    - 3. *Ἐπιφορά, promittens Diſcipulis perfectam Rerum neceſſariarum notitiam, ſuo tempore ſecuturam, v. 23.*

IV. poſt Paſcha: Cantate, Evang. Joh. 16, 5 —— 15.

Chriſtus hoc Evangelio ſuos edocet Diſcipulos de Abitus ſui ad Patrem, tùm

- 1. Adventu: *quod nim. tempus illud ſuum ex mundo per Paſſionem in gloriam (Luc. 24.) intrandi advenerit. Obſervetur autem Doctrina hujus* ——
  - 1. *Forma, quæ non ſimplex eſt: ſed θαυμαστὸν habet, quo præpoſterum Diſcipulorum Studium notatur, v. 5. & 6.*
  - 2. Βεβαίωσις· ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν· v. 7.
- 2. *Fructu, qui exinde ad ipſos redundaturus ſit. Membri partes duæ:*
  - 1. *Propoſitio: Expedit Vobis ut Ego abeam, v. 7.*
  - 2. *Confirmatio è Loco Contrariorum*
    - 1. *Damni: niſi abierit: Paracletus ille non veniet ad vos, v. 7.*
    - 2. *Utilitatis, ſi abierit. Mittã Eum ad vos, v. 7. Qui cum venerit, non erit otioſus: ſed negocioſus valdè:*
      - 1. Ἐλέγξει τὸν κόσμον (*hic erit ſubjectum* ἐλεγχόμενον.)
        - 1. *Qua de re, ſive Cauſa? De*
          - 1. *Peccato, v. 8.*
          - 2. *Juſtitia, ibid.*
          - 3. *Judicio. ib.*
        - 2. *Quare? Quia*
          - 1. *Non credunt in* ME, *inquit Chriſtus, v. 9.*
          - 2. *Ad Patrem vado, & poſthac* non videtis ME, *v. 10.*
          - 3. *Princeps hujus mundi judicatus eſt, v. 11.*
      - 2. Ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· *v. 13. Exprimitur autem* ὁδηγίας *hujus tùm*
        - 1. *Neceſſitas, v. 12.*
        - 2. *Firmitas: quia nim.*
          - 1. *Spiritus eſt veritatis, v. 13.*
          - 2. *Non loquetur (Legatus quippè) à ſeipſo: ſed & c. ibid.*
      - 3. Δοξάσει Ἐμὲ· *v. 14. additur hoc etiam loco, tùm*
        - 1. *Cauſa, v. 14.*
        - 2. *Ætiologia, v. 15.*

V. poſt Paſcha: Vocem jucunditatis, vel Rogationum. Evang. Joh. 16, 23 —— 30

Evangelion hoc verſatur in Genere Cauſarum partim

- 1. *Suaſorio. Chriſtus namq; ad Preces ſuos, Argumentis excitat duobus graviſſimis, petitis tùm ab Utili, tùm à facili. Vide Litt. A.*
- 2. *Demonſtrativo. Siquidem Diſcipuli, Magiſtrum ſuum laudant & commendant,*
  - 1. *A Fidelitate in docendo. Hujus*
    - 1. *Occaſio ab ipſo Chriſto præbita, narratiunculâ de ſuo in mundum adventu & abitu ad Patrem, v. 28.*
    - 2. *Forma, ſeu verba formalia, v. 29.*
  - 2. *Ab omniſcientia, qua vel ſolâ permoti jam credant quod à Patre exierit, v. 30.*

A.
- 1. *'Ab Utili. Forma Enthymematis:*
  - 1. *Antecedens, non nudè proponitur: ſed ne locus relinquatur, vel*
    - 1. *Dubitationi; affirmatione religioſa munitur, v. 23.*
    - 2. *Ignorationi; διδασκαλικῶς exornatur, Precum tùm*
      - 1. Objecto, &
        - 1. Reali, *in genere:* Quæcunq; *petieritis &c. v. 23.*
        - 2. Perſonali: *Quæ petieritis* Patrem, *ibid.*
      - 2. Modo *legitimo: quæcunq; petieritis Patrem* in nomine meo, *hoc eſt, fiducia in nomen meum, dabit vobis, v. 23.*
  - 2. *Conſequens: Quare poſthac nomine meo petite, & accipietis, ut gaudium illud veſtrum (de quo paulò antè v. 20. & 22.) ſit perfectum, v. 24.*
- 2. *A Facili. Cæterùm Argumentum hoc Facilitatis à* DOMINO *ἀνασκευαστικῶς tractatur: videlicet*
  - 1. Κατ᾽ ἀφαίρεσιν *generis dicendi παροιμιακοῦ, quod Suis antehac Diſcipulis difficultatis aliquid attulerit, ne omnia ſtatim aſſequerentur, quæ de Patre ad eos dixerat, v. 25.*
  - 2. Κατὰ πρόληψιν. *Tacitæ enim Objectioni (qua dicere & objicere poterant: Cur nos jubes Patrem tuo nomine orare? quin Tu ipſum potius qui filius ejus es dilectus, pro nobis invocato) per Inſiciationem occurrit.*
    - 1. *Propoſitio: In illo die, &c. & non dico vobis quod Ego &c. v. 26.*
    - 2. *Ratio à non neceſſario. Ipſe enim Pater vos diligit, v. 27. Porrò paternæ hujus dilectionis ætiologia illicò additur: Amor & fides Chriſti.*

In Feſto Aſcenſionis Chriſti, Marc. *16, 14——20.*

Evangelij duæ ſunt partes. Commemorat enim CHRISTI *Redivivi tùm*
- 1. *φανέρωσιν ſeu Apparitionem, non ſimplicem & nudam: ſed cum graviſſimo dicendi genere conjunctam. Obſervetur itaq; probè Materia circa quam, ſive objectum tùm*
  - 1. Perſonale: *XI. Diſcipuli diſcumbentes, v. 14.*
  - 2. Reale: *Concio Chriſti &c. vide B.*
- 2. *Ἀνάληψιν. Attendatur diligenter,*
  - 1. *Quando & quò receptus ſit* DOMINUS, *v. 19.*
  - 2. *Quidnam Idem fecerit. πραχθέντα duo hîc narrantur*
    - 1. *Seſſio ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. v. 19.*
    - 2. *Cooperatio. Diſcipulos namq; egreſſos, & prædicantes,* Ubiq; *adjutus eſt, & confirmavit, &c. v. 20.*

B. *Qua*

B Quæ eſt partium

1. Ὀνειδιστικὴ v. 14. Exprobrationis
   1. Ἀφορμὴ & occaſio innuitur particula diſtributiva ὕστερον (quæ ad præcedentem de Reſurrectione Chriſti Relationem geminam Evangeliſta reſpicit, deſcriptam v. 9. ad 14.) v. 14.
   2. Μορφὴ conſtat
      1. Expoſitione REI reprehenſæ. Ut fuit deteſtanda Diſcipulorum ——————
         1. Ἀπιστία, v. 14.
         2. Σκληροκαρδία, ceu cauſa Mali, ibid.
      2. Reſtrictione ad certam Incredulitatis ſpeciem: quod nim. Iis (teſtib. de quibus paulò antè) qui ipſum vidiſſent reſuſcitatum, non &c. v. 14.
2. Προστακτικὴ Utablegatio ad prædicandum, v. 15. Annotatur autem Prædicationis,
   1. Locus: Mundus univerſus, v. 15.
   2. Materia circa quam: h. e. Objectum
      1. REI: Evangelium (præſupponitur autem Doctrina Legis, nec excluditur Sacramentorum adminiſtratio) v. 15.
      2. Perſonæ: Omnis Creatura ſeu Homo κατ᾽ ἐξοχὴν creatura dictus, ibid.
   3. Eventus ſeu Finis, tùm
      1. Proprius: Salus credentium & Baptizatorum, v. 16.
      2. Accidentalis: Condemnatio Incredulorum, ibid.
   4. Confirmatio per Signa miraculoſa, quæ ordine recenſentur, v. 17. Ubi diligentem cumprimis obſervationem meretur, quod Chriſtus dicit: Credentes Ea editura eſſe οὐκ ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ (Act. 3, 12.) ἀλλ᾽ ἐν τῷ ὀνόματί μου &c.

VI. poſt Paſcha: Exaudi Joh. 15, 26. 27. & 16, 1——4.

Chriſtus agit hoc locó περιφραστικῶς, &

1. De Teſtimonio ſuo ſibi tempore perhibendo: quod futurum ſit tùm
   1. Divinum. Teſtem enim fore primarium, Paracletum illum, quem Ego, inquit, mittam vobis à Patre: hoc eſt, Spiritum illum Veritatis, qui à Patre procedit, v. 26.
   2. Humanum, ratum tamen & idoneum: quia à conſcijs ipſis proficiſcendum Apoſtolis, v. 27.
2. De adverſa Diſcipulorum ſuorũ fortuna. Partes vaticinij ſunt quatuor:
   1. Exordium Docilitatis. Cauſam enim ſeqq. prædictionis finalem primò omnium indicat, v. 1.
   2. Propoſitio διηγηματικὴ· ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς &c. v. 2.
   3. Confirmatio, v. 3.
   4. Refutatio. Repetitione namq́, ab initio poſitæ Docilitatis, cum expoſitione præmiſſa, tacitam Objectionem quod Suis iſthæc ἐξ ἀρχῆς non dixerit, diluit, ducta à non neceſſario Argumento, v. 4.

In feſto Pentecoſtes, Evang. Joh. 14, 23——31.

Sermo Chriſti in hoc Evangelio, verſatur in genere Cauſarum, partim

- 1. *Didaſcalico. Suos namq; Salvator Diſcipulos docet & inſtruit*
  - 1. Ἀντιθετικῶς, *de unoquoq; Homine Ipſum tùm*
    - 1. Amante: *quodnam hujus ſit, &* —
      - 1. Studium, *ex quo dignoſcendus, Servabit ſermonem meum, v. 23.*
      - 2. Præmium, *quo afficiendus*
        - *1. Pater meus diliget Eũ, v. 23.*
        - *2. Veniemus ad Eum, ibid.*
        - *3. Manſionem apud eũ, &c. ib.*
    - 2. Odio habente: *quod ſermones ſuos non ſit ſervaturus, v. 24.*
  - 2. Παρακλητικῶς, *de ſumma Sermonis, quem audiant, Sui, authoritate, ratione Perſonæ*
    - 1. Efficientis, Patris, *qui ipſum miſerit, v. 24.*
    - 2. Conſervantis &, *ſuo loco, v. 25. propagantis, Parackleti illius, qui ſit*
      - *1. Spiritus Sanctus, v. 26.*
      - *2. A Patre mittendus, ib.*
      - *3.* CHRISTI *nomine, ibid.*
      - *4. Apoſtolus omnia docturus, ibid.*
      - *5. Suggeſturusq; omnia quæ ipſis dixerit, ibid.*
- 2. *Deliberativo ſiquidem* DOMINUS *ſuis diſſuadet Diſcipulis* τῶν τῆς καρδίας ταραχῶν *propter Paſſionis ſuæ abitum ad Patrem in gloriam Argumentis petitis*
  - *1. A facili, idq; duplici ratione, propter*
    - *1. Pacem, quam ipſis diſcendens relinquat; non Mundi: ſed ſuam illam (Philip. 4, 7.) in qua facilè acquieſcere queant. Pacem, inquit, relinquo vobis, &c. Ne itaq; turbetur cor veſtrum, v. 27.*
    - *2. Reditum (Reſurrectionem) ſuum: Audiſtis, &c. &* VENIO *ad vos. Atqui juxta illud vulgatum.* **Widerkommen macht / das jhr ſcheiden nicht acht.** *&c.*
  - *2. Ab authoritate, ſeu majoritate (ut ita loquar) Patris ſui:* Si *diligeretis Me (ut quidem præ ſe fert, triſtitia iſthæc veſtra, ob ea quæ de abitu meo dixi vobis) gauderetis utiq; &c. Quia Pater meus, major Me eſt (Is enim eſt mittens: Ego miſſus, legatus, ſervus ejus Eſa. 53. 13. Apoſtolus Heb. 3, 1. Atqui ſervus non eſt major, &c. Joh. 13, 16.) v. 28.*
  - *3. A fine prædictionis, qui eſt Fides: Et nunc dixi vobis priusquam fiat (non ut triſtitia vos afficiam) ſed ut cum factum fuerit, credatis, v. 29.*
  - *4. A cauſa ſuæ bonitate atq; honeſtate: Patiar, (Hoc enim eſt, quod dicit: Poſthac non multa loquar vobiſcum. Venit enim Princeps mundi hujus)*
    - *1. Non quaſi Diabolus in me quicquam habeat* (**als hett er einiger Sünden halben fug vnd recht zu mir**) *v. 30.*
    - *2. Sed ut cognoſcat mundus quod diligo Patrem, & ſicut mandatum, &c. v. 31.*

Sermo *Chriſti in hoc Evãgelio παιδευτικός eſt: Materia itaque ſubjecta probè obſervanda venit, tùm*

- **1. Perſonæ** *ad erudiendum, ſuſceptæ. Hæc deſcribitur in genere demonſtrativo, ab*
  - 1. *Ordine Profeſſionis: Erat Phariſæus,* v. 1.
  - 2. *Nomine: Nicodemus q. d. victor populi,* Sigmund.
  - 3. *Dignitatis eminentiâ: Princeps Judæorum.*
  - 4. *Reb. geſtis, Hoc eſt laudabili, tùm*
    - 1. *Facto: Convenit enim* JESUM *noctu, cum interdiu non liceret,* φιλαληθείας καὶ φιλομαθείας ἕνεκα, v. 2.
    - 2. *Dicto, cujus tres ſunt partes:*
      - 1. *Exordium* εὐνοϊκὸν: *Rabbi* v. 2. *quem honoris titulum Diſcipuli ſuis Præceptoribus tribuebant.*
      - 2. *Propoſitio: Scimus te, &c. id eſt, Meſſiam eſſe,* v. 2.
      - 3. *Confirmatio à ſigno Miraculorum, ibid. Hinc enim agnitum iri Meſſiam Prophetæ prædixerunt. Eſa. 35. &c.*
- **2. Rei.** *Agitur autem de Mediis ſive Organis per quæ Regnũ* DEI *ingredi oporteat. Hæc duplicia eſſe monſtrantur. Reſpectu*
  - *1. DEI, Generatio illa è ſupernis, ſive Baptiſmus noſter. Tractatio prioris hujus Organi Divini pl. membris cõſtat, quorũ eſt*
    - 1. *Propoſitio hypothetica, iteratâ jurandi formulâ præmunita: Amen, amen, &c.* ἄνωθεν *deſuper &c.* v. 3.
    - 2. *Declaratio hujus*
      - 1. *Occaſio, fuit* θαυμασμὸς (v. 7.) *ille Nicodemi* ἐρωτηματικὸς, *quo* ἐκ τοῦ ἀπίστου καὶ ἀδυνάτου ἀπαιδεύτως *colligendo, in dubium religioſam illam Chriſti affirmationem vocare haud erubuit,* v. 4.
      - 2. *Forma, ſeu verba formalia,* v. 5.
    - 3. *Confirmatio. Factâ namq; carnis & ſpiritus nec non effectuus utriusq; antitheſi, probat Generatione illâ ſpirituali, maximoperè opus eſſe,* v. 6. (*vide* 1. *Cor.* 15, 50. *Rom.* 8, 5. 6. 7. 8.)
    - 4. *Illuſtratio, quâ Nicodemo admirationis ſcrupulũ elegãti ſimili à vento eximit, qui licet nec videatur nec ſciatur, unde veniat, vel quò vadat, aures tamẽ feriat. Sic non cerni quidem Regenerationem animadverti tamen in Renatis ex Spiritus Operatione poſſe.* v. 7. & 8. *Hic*
      - 1. *Nicodemus inſtat* περὶ τοῦ πῶς *denuò quæritando,* v. 9.
      - 2. *Chriſtus ipſi, jure merito exprobrat, &*
        - 1. *Turpem Principij Theologiæ & Magiſtro Iſraelitico minimè cõvenientem Ignorantiam,* v. 10.
        - 2. σκληροκαρδίαν *Phariſaicam, quam*
          - 1. *Signo manifeſto probat: quod viſa & cognita referentibus fidem nõ habeant* v. 11.
          - 2. *Ex effectu exaggerat per comparationẽ minoris cum majore,* v. 12
  - *2. Noſtri, Fides in Chriſtum crucifixum. Attendatur itaq; Fidei tùm*
    - 1. *Objectum Chriſtus*
      - 1. Θεάνθρωπος, *omnipotens. Nemo aſcendit in Cœlum, &c.* v. 13.
      - 2. *Isq; crucifixus: quod typicè innuitur,* v. 14.
    - 2. *Finis, qui eſt vita æterna; Ut omnis qui credit, non pereat, &c.* v. 15.

I. poſt Trinitatis, Luc. 16, 19 —— 31.

Duas hoc Evangelium partes habet principaliores:

- 1. *Divitis cujusdam Vituperium: quòd Divitiis ſuis malè fuerit abuſus. Cœterùm abuſus illarum*
  - 1. Conſpitur ex vitijs quib. deditus erat
    - 1. Superbiâ: *Induebatur purpurâ &c. v. 19.*
    - 2. *Luxuriâ. Epulabatur quotidiè, ibid.*
    - 3. *Immiſericordiâ erga pauperes, v. 21.*
    - 4. *Contemptu Miniſterij. v. 30.*
  - 2. Punitur, (*pœnâ unicuiq; vitio oppoſitâ: Flamma: ſitis: gutta: privatio omnis Conſolationis*) *Morte, tùm*
    - 1. *Temporali, v. 22.* (*Syrach 41, 1. 2.*)
    - 2. *Æternâ. Detruditur enim in infernum v. 23. torquetur ibid. & excruciatur Flammâ ignis inextinguibilis v. 24. Ubi fruſtrà doloris levamentum quærit, nec ullo amplius modo exauditur, v. 25 —— 31.*
- 2. *Lazari commendatione quod adverſam fortunam Fide in Chriſtum maſculè ſuperaverit. Porrò Fides ejus:*
  - 1. *Proditur partim ex*
    - 1. *Fructibus:*
      - 1. Pietate. *Non enim legitur contemptor Moſis fuiſſe & Prophetarum, ut Dives, v. 30.*
      - 2. Spe in DEI *auxilium. Inde & nomen ſortitus eſt: Lazarus q. d.* DEUS *adjutor meus, v. 20.*
      - 3. *Patientia. Non murmurat adverſus* DEUM *ſub cruce; nec Divitis inhumanitate movetur, ut maledictis in ipſum inſurgeret, &c.*
    - 2. *Signo beneplaciti Divini.* DEO *enim (cui impoſſibile eſt ſine fide placere Hebr. 11, 6.) ita placuit ut Angelis ſuis de ipſius anima mandaverit &c: v. 2.*
    - 3. *Fine fidei, qui eſt animarum* Salus *1. Petr. 1, 9. quam lætus reportavit, v. 22.*
  - 2. *Ornatur Præmio, tùm*
    - 1. Temporali. *Quónam quæſo?*
      - 1. *Canum miniſterio, v. 21. Nobis hoc leviculum quid videtur: ipſi autem ulceroſo, haud leve levamen attulit.*
      - 2. *Morte temporali, v. 22. Quæ in Beneficiorum Catalogum refertur à Syracide, c. 41, 3.*
    - 2. Æterno, v. 22.

Alia ejusdem Evangelij Diſpoſitio.

Edocemur hoc Evangelio, de duarum quarundam Perſonarum diverſiſſimo Statu Vitæ tùm

- 1. Hujus. *Conditio Perſonæ*
  - 1. *Prioris (cujus nomen non exprimitur) fuit cōmodiſſima. Omnibus namq; rebus externis abundabat* ——
    - 1. *Divitiis ampliſſimis, v. 19.*
    - 2. *Veſtibus precioſiſſimis, ibid.*
    - 3. *Victualiis magnificentiſſ. ibid. Unde & ſano corpore fuiſſe præſumitur.*
    - 4. *Ædib. ornatiſſ. Vox* πυλῶνα. *v. 20.*
    - 5. *Fratrib. & amicis quampl. v. 28.*
  - 2. *Poſterioris Lazari, miſerrima. Carebat n. omnibus iſtis Bonis:*
    - 1. *Corporis, v. 20.*
    - 2. *Fortunæ, v. 20. 21. Nemo, ſolis canibus exceptis, ullam opem ipſi ferebat.*
- 3. Futuræ, *vide Litt. A.*

A. 2. Futuræ, ubi à morte utriusq; ingens & contraria facta eſt mutatio. Ineffabiliter

- 1. Melius cum Lazaro Hic n. prior mortuus, v. 22.
  - 1. Aſportatur:
    - 1. A quibus? Ab Angelis (Hebr. 1, 14.) v. 22.
    - 2. Quò? In ſinum Abrahæ, id eſt, requiem Credentium animarum ſummam, v. 22.
  - 2. Conſolatur, παρακαλεῖται v. 25. cujus vis & proprietas omnium optimè ex oppoſito ὀδυνᾶσαι intelligitur.
- 2. Pejus ſeu deterius cum Divite. Etenim
  - 1. Moritur & ſepelitur (er muſte auch unter die Erden hinunter etc.) v. 22. Cæterùm ut mors Lazari omnium ejus malorum fuit privatio: ita occaſus hujus ademptio erat Bonorum quæ habebat omnium.
  - 2. Cruciatur. Paſſionis
    - 1. Locus: ἐν τῷ ᾅδῃ v. 23.
    - 2. Modus qui ex Phraſibus colligitur. Dicitur autem, in
      - 1. Genere: ὑπάρχων ἐν βασάνοις v. 23.
      - 2. Speciem: ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ v. 24. Porrò levamentum doloris
        - 1. Anxiè (ſuſpiciendo, clamãdo) quærit. Hujus
          - 1. Tempus (poſt feſtum, da es ſchon zu ſpat war) & occaſio, v. 23. habetur.
          - 2. Forma cõſtat Oratione petitoria, cujus objectum
            - 1. Perſonale: Abraham. Nam huic ſupplex fit, v. 24.
            - 2. Reale: Miſſio L. v. 24 Obſerva expetat
              - 1. Ad quid? ut intingat &c. v. 24.
              - 2. Quare?
                - 1. Cauſa finalis: ut refr. v. 24.
                - 2. Ætiologia; quia crucior v. 24.
        - 2. Planè nullum invenit. Siquidem Abraham ipſi linguæ refrigerium denegat ἐκ τοῦ
          - 1. Δικαίου verſic. 25.
          - 2. Ἀδυνάτου v. 26. Hic κατ' ἐπιμονὴν eandem illam ſuam ne Lazari miſſione petitionem repetit. Verùm nõ pro ſe amplius, ſed pro ſuis fratribus. Obſerva itaque,
            - 1. Locum, quò mitti petit Lazarum, v. 27.
            - 2. Cauſam, tùm
              - 1. Impulſivam: Impietas fratrum, v. 28.
              - 2. Finalem; ut teſtetur ipſis, ne &c. ibid.
            - 3. Reſponſum negativum à
              - 1. Non neceſſario, v. 29. Habent Moſen, &c.
              - 2. Fruſtraneo. Hujus
                - 1. Occaſio fuit erronea Epulonis opinio, de qua v. 30.
                - 2. Forma, per cõparationem majoris cũ minore, v. 31.

II. poſt

II. poſt Trinitatis, Evang. Luc. 14, 16——24.

Agitur hoc loco de Vocatione ad Cœnam magnam. Obſervanda itaq; venit Invitationis & Vocationis

- 1. *Αἴτιον ſive Cauſa*
  - 1. *Efficiens,*
    - 1. *Princeps:* DEUS, *propter* φιλανθρωπίαν *Homo dictus, v. 16.*
    - 2. *Organica: Miniſter ejus, horâ Cœnæ ad vocandum convivas emiſſus, ibid.*
  - 2. *Materialis, ibid.*
  - 3. *Finalis: ut compareant:*
    - 1. *Propoſitio:* ἔρχεσθε· *v. 17.*
    - 2. *Ratio:* ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστι πάντα· *ibid.*
- 2. *Αἰτιατὸν & Effectus, in*
  - 1. *Invitatis Hominibus. Recuſatio veniendi. Cæterum* παραιτήσιος *hujus ſuæ rationem ducit*
    - 1. *Primus* ἐκ τοῦ ἀναγκαίου· *v. 18.*
    - 2. *Secundus, itidem à neceſſario, v. 19.*
    - 3. *Tertius* ἐκ τοῦ ἀδυνάτου· *v. 20.*
  - 2. *Vocante* DEO. *Ira & indignatio.* Ὀργῆς *hujus juſtiſſima*
    - 2. *Cauſa impulſiva, fuit ingratitudinis vocatorum Relatio ſive annunciatio, v. 21.*
    - 2. *Eventus:*
      - 1. *Electio & vocatio Aliorum:*
        - 1. *Civium egentiſſimorum, v. 21.*
        - 2. *Peregrinorum. Invitationis Horum*
          - 1. *Occaſio, v. 22.*
          - 2. *Forma, v. 23.*
          - 3. *Finis, ibid.*
      - 2. *Rejectio & reprobatio contemptorum priorum iſtorum, v. 24.*

III. poſt Trinitatis, Evang. Luc. 15, 1——10.

Duo ſunt Capita Evangelij primaria:

- 1. *Ad Chriſtum appropinquatio. Perpendantur*
  - 1. *Perſonæ appropinquantes: Omnes public. &c. v. 1.*
  - 2. *Finis acceſſus: ut* audirent JESUM, *ibid.*
- 2. *Defenſio, qua in ſtatu juridiciali non tàm ſe quàm Auditores ſuos Chriſtus à Phariſæorum injuria defendit. Diligenter autem obſervetur* DOMINICÆ δικαιολογίας *tùm*
  - 1. Ἀφορμὴ *& occaſio:* Διαγογγυσμὸς *nim. & minitans Phariſæorum murmur, quod peccatores Salvator reciperet, &c. v. 2. (Hoc turpe & indignum putarunt.)*
  - 2. Μορφὴ *ſive forma, quæ eſt parabolica,* ἀνακοινώσει *propoſita, quâ Antagoniſtas ſuos* αὐτοκατακρίτους *reddit, & unà demonſtrat, venientes illos non modo admittendos: ſed & fugientes tàm quærendos eſſe diu dum reperiantur: repertos cum gaudio adducendos, & reliquos ad lætitiã ob illud ipſũ hortandos eſſe. Parabola altera eſt de amiſſâ*
    - 1. *Ove, cujus duæ ſunt partes:*
      - 1. Πρότασις κατασκευαστική· τὸ δίκαιον *namq;* DOMINUS *Argumento à cõmuni omnium ſenſu & conſenſu petito, aſtruit, & hoſtib.* ἐρωτηματικῶς, *majoris redargutionis ergò inculcat, v. 4. 5. 6.*
      - 2. Ἀπόδοσις ἀνασκευαστική. *Ne quis enim excipiat: non valere conſequentiam, &c. per* προκατάληψιν *oſtendit, ſibi non niſi de pœnitentibus ſermonem eſſe, v. 7.*
    - 2. *Drachmâ, quam* κατ᾽ ἐπιμονὴν, *Salvator Parabolam ſubjungit, v. 8. 9. 10. ut fortius premat adverſarios atq; confundat.*

IV. poſt Trinit. Ev. Luc. 6, 36——42.

Paræneſis Chriſti hîc habetur ad miſericordiam. Præſcribit autem DOMINUS

- 1. *Modum exercendæ Miſericordiæ. Eſtote* οἰκτίρμονες·
  - 1. *Corde nim. hoc eſt, verè & ex animo, v. 36. quod ipſum vocabulum innuit.*
  - 2. *Ore, Τρόπος hic tractatur κατ'* ——
    - 1. Ἄρσιν· *Proximum temerè non*
      - 1. *Judicando, v. 37.*
      - 2. *Damnando, ib.*
    - 2. Θέσιν· *Fratri delinquenti & reſipiſcenti, condonando, ibid.*
  - 3: *Opere; Date, v. 38.*
- 2. *Argumenta* προτρεπτικά, *ducta ab* ——
  - 1. *Honeſto: Hoc eſt,*
    - 1. *Mandato ſuo expreſſo. v. 36.*
    - 2. *Exemplo Patris noſtri cœleſtis, ibid.*
  - 2. *Utili: Non judicabimini &c: v. 37, 38.*
  - 3. *Comparatis: hoc eſt, à* ——
    - 1. *Pari: v. 39.*
    - 2. *Majori ad minus, v. 40.*
    - 3. *Minori ad majus, v. 41. 42.*

V. poſt Trinit. Evangelion Luc. 5, 1——11.

Chriſtus hîc

- 1. Verbum *prædicat. Prædicationis*
  - 1. Objectum. *Turba, quæ commendatur à flagrantiſſ. audiendi Verbi deſiderio, v. 1.*
  - 2. Materia: ὁ τοῦ θεοῦ λόγος, *ibid.*
  - 3. Locus,
    - 1. *Communis: Stagnum Genezareth, ibid.*
    - 2. *Proprius: Navigium. Obſervetur docendi ex eo* ——
      - 1. *Occaſio, v. 2.*
      - 2. *Poteſtas impetrata* ——
        - 1. *A quo? Petro v. 2.*
        - 2. *Quomodo? Precibus, ibid.*
      - 3. *Forma externa, v. 3.*
- 2. Doctrinam ſuam *ingenti Miraculo confirmat. Miraculi hujus*
  - 1. *Antecedentia:*
    - 1. Tempus, v. 4.
      - 1. DOMINI προστακτικός, v. 4.
    - 2. Sermo
      - 2. *Petri* ὑποθετικός v. 5.
  - 2. *Conjuncta: ipſa Piſcium quàm plurimorum captura, v. 6. quam comprobat*
    - 1. *Ruptura retis, v. 6.*
    - 2. *Petitio auxilij à* μετόχοις· *v. 7.*
    - 3. *Repletio ambarum navium ad ſubmerſionem usq; ibid.*
  - 3. *Conſequentia:*
    - 1. Μικροψυχία· *vid. Litt. A.*
    - 2. παραμυθία *Chriſti, quâ D. Petro*
      - 1. *Metum omnem eximit, v. 10.*
      - 2. *Capturam Hominum promittit, ibid.*
    - 3. Ἀκολουθία *Piſcatorum, v. 11.*

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0037-5

- A. I. *Μικϱοψυχία*:
  - 1. *Petri*,
    - 1. *Arrepta ex Miraculi viſione*, v. 8.
    - 2. *Prodita*
      - 1. Geſtibus, *ibid.*
      - 2. Verbis: *Horum*
        - 1. *Propoſitio: Diſcede*, v. 8.
        - 2. *Ratio: quia homo ſum &c. ibid.*
        - 3. *Ætiologia Evangeliſtæ, ibid.*
  - 2. Specta*torum*
    - 1. *Omnium*, v. 9.
    - 2. *Duorum cumprimis: Johannis & Jacobi*, v. 10.

VI. poſt Trinit. Ev. Matth. 5, 20——26.

- *Chriſtus hoc loco partim*
  - 1. *Docet de Juſtitia*,
    - 1. Fidei, *quam innuit & commendat ἀντιθέτως juſtitiæ Phariſaicæ*, v. 20.
    - 2. Legis. *Hanc, in V. Præcepto explicatam, conſiſtere*
      - 1. *Negat in externi Homicidij declinatione*, v. 21.
      - 2. *Affirmat, in ipſa pravorum Affectuum cohibitione*, v. 22.
  - 2. *Monet de mutua Reconciliatione inter*
    - 1. Offendentem. *Monſtratur autem Reconciliationis hujus Partis*
      - 1. *Tempus. Priusquam* DEO *cultum ſuum præſtet*, v. 23.
      - 2. *Modus*, v. 24.
      - 3. *Cauſa & neceſſitas.* v. 23. 24. *incluſa ipſi mentioni*
        - 1. *Muneris offerendi*,
        - 2. *Loci ſacri*,
        - 3. *Perſonæ læſæ, quæ frater eſt & dicitur.*
    - 2. Offenſum: *Huic ſuadet εὔνοιαν, Adverſario culpam deprecanti, ſine mora exhibendam. Suaſionis*
      - 1. Πρόφασις· ἴσθι εὐνοῶν· &c. v. 25.
      - 2. Κατασκευὴ ἐκ τοῦ
        - 1. Κινδυνῶδους· μή ποτέ σε· &c. v. 25.
        - 2. Ἀδυνάτου· v. 26.

VII. poſt Trinit. Marc. 8, 1——9.

- *Duo hoc in Evangelio commemorantur:*
  - 1. Conſultatio *de cibando populo. Obſervetur autem Deliberationis hujus*
    - 1. *Occaſio: Turbæ nimirum tùm*
      - 1. *Multitudo*, v. 1.
      - 2. *Egeſtas, ibid.*
    - 2. *Objectum Perſonale: Diſcipuli Salvatoris, ibid.*
    - 3. *Forma*,
      - 1. *Propoſita à* DOMINO: *Miſericordia tangor, &c.* v. 2.
      - 2. *Confirmata*
        - 1. *Ratione geminâ:*
          - 1. *Commoratione triduaria*, v. 2.
          - 2. *Frugum inopiâ, ibid.*
        - 2. *Ætiologia, ſive Rationis comprobatione, à periculoſo*, v. 3.
      - 3. *Exploſa à Diſcip. qui Argumentum ab impoſſibili nectunt, propter*
        - 1. *Panum carentiam*, v. 4.
        - 2. *Loci Solitarij qualitatem, ib.*
        - 3. *Populi famelici quantitatem, ibid.*
  - 2. Cibatio miraculoſa. *Vide Litt.* B.

- B. *Conſideranda tria hîc veniunt: Scilicet*
  - 1. Λεχθέντα· *Chriſti*
    - 1. *Interrogatio de numero panum ſuperſtitum*, v. 5.
    - 2. *Mandatum de diſcumbendo ſuper terram*, v. 6.
  - 2. Πραχθέντα·
    - 1. *Magiſtri, qui*
      - 1. Panes Septem
        - 1. *Sumit*, v. 6.
        - 2. *Gratiis actu frangit, ibid.*
        - 3. *Diſcipulis ſuis, ut apponant, tradit, ibid.*
      - 2. Piſciculos, *quos habebant paucos, eodem, quo panes, modo tractat*, v. 7.
    - 2. *Diſcipulorum Obedientia*, v. 6.
    - 3. *Populi* ἀρτο-καὶ ἰχθυδιο-φαγία. v. 8.
  - 3. Ἐκβάντα·
    - 1. Χορτασμὸς *Omnium qui comederant*, v. 8.
    - 2. *Collectio Fragmentorum, illuſtrata numero*
      - 1. *Sportarum, quæ replebantur*, v. 8.
      - 2. *Hominum, qui reficiebantur*, v. 9.
    - 3. *Dimiſſio uniuscujusq; ad Sua*, v. 9.

VIII. poſt Trinit. Matth. 7, 15——23.

- *Traditur h. l. gravis admonitio Chriſti, ut à Pſeudo-Doctoribus ſibi Chriſtiani caveant. Admonitionis tres ſunt partes:*
  - 1. Πρόθεσις· *Cavete à Pſeudoprophetis. Tria hîc obſerventur. Jubeat attendere,*
    - 1. *Quis? Chriſtus ipſe, & quidem in fine prolixæ ſuæ illius Concionis, de qua Matth. c. 5. 6. & 7.*
    - 2. *Quos? Auditores ſuos: rudem plebeculam*. v. 15.
    - 3. *A Quibus? Pſeudoprophetis* v. 15. *Qui*
      - 1. *Deſcribuntur ab*
        - 1. *Externâ eaq; ſimulatâ probitate*, v. 15.
        - 2. *Internâ rapacitate, ibid.*
      - 2. *Agnoſcuntur ex ſuis fructibus*, v. 16.
  - 2. Κατασκευή *ab*
    - 1. *Inutili: Quia doctrina illorum (quam Spinis confert) non uvas: ſed labruſcas: non ſalutem: ſed deſperationem profert*, v. 16.
    - 2. *Comparatis, ſeu Anthitheſi*, v. 17.
    - 3. *Impoſſibili*, v. 18.
    - 4. *Periculoſo*, v. 19. *Ipſi Pſeudoprophetæ, ceu malæ arbores peribunt. Ergò nec ij ſalvabuntur, qui ſequuntur eos. Et per conſeq. ex fructibus agnoſcite eos*, v. 20.
  - 3. Ἀνασκευή· *Diluit enim* DOMINUS *tacitam de vana & prophana Pſeudoprophetarum gloriatione, objectionem.*
    - 1. *Objectio ex Nominis Divini*
      - 1. *Invocatione*, v. 21.
      - 2. *Profeſſione ſeu operatione*, v. 22.
    - 2. *Solutio. Eſt fallacia*
      - 1. *Ignorationis Elenchi; ſive inſufficientis enumerationis Cauſarum*, v. 21.
      - 2. *Conſequentis*, v. 22. 23.

IX. poſt Trinit. Luc. 16, 1——9.

Duæ ſunt Evangelij partes primariæ. Agit enim illud.

- *1. De Actione, quam habuit Homo quidam dives* (DEUS) *cum Oeconomo ſuo* (*Genere humano*). *Actionis*
  - 1. Ἀφορμὴ, *ſeu cauſa impulſiva, fuit diffamatio de infidelitate, v. 1.*
  - 2. Μορφὴ *conſiſtit in*
    - *1. Citatione Diſpenſatoris, v. 2.*
    - *2. Expoſtulatione* περὶ διασκορπισμοῦ τῶν τοῦ κυρίου ὑπαρχόντων· *ibid.*
    - *3. Depoſitione ab officio : ibid.*
- *2. De Factione ſervi nequam. Tria hîc conſideranda proponuntur :*
  - 1. Deliberatio, *quam ſecum ipſe inſtituit. Hæc autem habet &*
    - 1. Ἀπορίαν· v. 3.
    - 2. Λύσιν· v. 4.
  - 2. Factio ipſa. *Debitores enim Domini ſui, clanculùm, ſine mora*
    - *1. Convocat, v. 5.*
    - *2. De debito interrogat, v. 5. & 7.*
    - *3. Ad falſificationem, re cognitâ, inſtigat, v. 6. & 7.*
  - 3. Ἐπίκρισις *Chriſti conſtās*
    - 1. Ἐπαινέσαι τοῦ τῆς ἀδικίας οἰκονόμου· v. 8. *Obſerva hîc probè Commendationis*
      - 1. Αἰτίαν· v. 8.
      - 2. Ἀπολογίαν· *ibid.*
    - 2. Παραινέσει. *Exhortationis* DOMINICÆ.
      - *1. Propoſitio : v. 9.*
      - *2. Ratio, ab* Utili, *ibid.*

X. poſt Trinit. Evang. Luc. 19, 41——48.

Partes Evangelij principaliores, Duæ ſunt :

- *1. Prior, eſt perquàm triſte Vaticinium, de* πανολεθρίᾳ *Urbis Hieroſolymitanæ. Vaticinij*
  - *1. Occaſio fuit urbis intuitus cum fletu Dominico conjunctus, v. 41.*
  - *2. Forma habet*
    - *1. Votum* DOMINI. *Civibus enim* τὴν τοῦ πρὸς εἰρήνην ἐπίγνωσιν *optat : licet fruſtrà fieri illicò gemens ſubjiciat, propter jam præſentem* ἀπόκρυψιν *& Excæcationem, v. 42. 43.*
    - *2. Modum Devaſtationis Hieroſolymorum, reſpectu*
      - *1. Temporis :* ἥξουσιν ἡμέραι (ἐκδικήσεως) ἐπί σε· v. 43.
      - *2. Furoris hoſtilis, v. 43. 44. Obſerva* αὔξησιν, *quâ Chriſtus utitur. Inimici, inquit, tui——*
        - 1. Circumjicient tibi vallum.
        - 2. Circumcingent te.
        - *3. Conſtringent undiq;.*
        - 4. Solo TE & FILIOS *tuos æquabunt.*
        - *5. Summa : non relinquent lapidem ſuper lapidem.*
    - *3. Cauſæ notationem tantæ cladis & calamitatis:* ἀνθ᾽ ὧν οὐκ· *&c. v. 44.*
- *2. Poſterior. Factum ejusdem Heroicū. Templum nāq; ingreſſus Reformationē ejus ſolus inſtituit.*
  - *1. Materia circa quam, fuit* ἀπαξία *illa, & converſio Pietatis in quæſtum, v. 35. 46.*
  - *2. Forma complectitur III.*
    - *1. Ejectionem vendentium & ementium in illo, v. 45.*
    - *2. Rationem* τοῦ προαχθέντος *ex* Scriptura, *v. 46.*
    - *3. Sedulam traditionem ſanæ Doctrinæ, v. 47.*
  - *3. Finis & Eventus :* ζήτησις *Sacerdotum & Scribarum de perdendo* CHRISTO, *conatu tamen irrito, v. 47. 48.*

XI. poſt:

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0040-1
DFG

XI. poſt Trinitat. Ev. Luc. 18, 9——14.

Ἐλεγκτικὸν eſt hoc Evangelium, ἢ ἐπανορθωτικὸν. Diligentem autem Conſiderationem meretur τὸ τοῦ κυριακοῦ ἐλέγχου.

- 1. Ὑλικὸν· Quos, & quid Chriſtus arguat, v. 9.
- 2. Εἰδικὸν, quo dicendi genere utatur. Parabolico nimirum v. 9. Parabola autem proponit:
  - 1. Duos Homines, Templum orandi gratiâ frequentantes, v. 10.
    - 1. Phariſæum, DEO cum ſui ipſius commendatione, & deſpectu proximi gratias habentem, propter
      - 1. Carentiam vitiorum (Rapacitatis, injuſtitiæ, adulterij) quibus cæteri Homines, Publicanus cumprimis (quem vel aſpectu, vel geſtu, vel digito notabat) obnoxij ſunt atq; dediti, v. 11.
      - 2. Perpetrationem Bonorũ
        - 1. Jejunij biduani in unaquaq; Hebdomade, v. 12.
        - 2. Decimationis de Omnibus quæ poſſideat, ibid.
    - 2. Publicanum, culpam ſuam, humili & contrito Spiritu deprecantem:
      - 1. Procul ſtat, v. 13.
      - 2. Oculos demittit, ibid.
      - 3. Pectus percutit, ibid.
      - 4. Ingemiſcens dicit: ὁ θεὸς ἱλάσθητι &c. ibid.
  - 2. CHRISTUM, Iudicem inter Utrumq;. Poſteriorem namq; hunc, cauſâ in medium adductâ, Cœlo: alterum verò priorem Gehennæ igni adjudicat, v. 14.

XII. poſt Trinitatis, Marc. 7, 31——37.

Deſcribitur h. l. Miraculum Chriſti in Surdo quodam & muto editũ. Illius igitur obſerventur:

- 1. Antecedentia: Ut ſunt,
  - 1. Tempus & Locus, quando & ubi Miraculum ſit geſtum, v. 31.
  - 2. Occaſio, quam Salvatori præbuit ——
    - 1. Adductio κωφοῦ μογιλάλου v. 32. ἢ ἀλάλου v. 37.
    - 2. Interceſſio pro ipſo, cujus ponit, &
      - 1. Forma: παρακαλοῦσιν αὐτὸν· v. 32.
      - 2. Modus juvandi DOMINO præſcriptus, ibid.
- 2. Conjuncta. Huc pertinent CHRISTI
  - 1. Facta triplicia. Etenim
    - 1. Surdum ab illorum manib. acceptum, è turba ſeorſim abducit, v. 33.
    - 2. Digitos ſuos in ejus auriculas immittit, ibid.
    - 3. Sputo emiſſo linguam ipſius tangit, ibid.
  - 2. Geſtus:
    - 1. Suſpicit in cœlum, v. 34.
    - 2. Ingemiſcit, ibid.
  - 3. Verba: καὶ λέγει αὐτῷ Ἐφφαθὰ ibid.
- 3. Conſequentia: veluti Effectus in Perſona
  - 1. Patiente: Subitanea immutatio, tùm
    - 1. Surditatis in auditionem, v. 35.
    - 2. Μογιλαλίας in ὀρθολαλίαν· ibid.
  - 2. Agente ſeu efficiente: Evulgationis fruſtranea interdictio, v. 36.
  - 3. Spectante, ſive Spectatoribus, vide Litt. A.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0041-7

A.
- 1. Summa obſtupefactio: v. 37.
- 2. Deprædicatio, quâ Chriſto laudem Omnipotentiæ & Sapientiæ Divinæ tribuunt. Encomij
  - 1. Propoſitio: καλῶς πάντα πεποίηκε· v. 37.
  - 2. Confirmatio: καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν &c. ibid.

XIII. poſt Trinit. Luc. 10. 23 —— 37.

Tractatur ardua hic quæſtio de medio acquirendi Vitam æternam. Cujus notetur;

- 1. Occaſio, quam præbuit Encomium Diſcipulorum. Comendationis
  - 1. Propoſitio αὐξητική· Hac enim non tàm ſuos Diſcipulos, quàm alios ejusdem felicitatis participes, deprædicat, v. 23.
  - 2. Confirmatio ab honeſto, hoc eſt, à ſingulari illâ prærogativa, quâ multis Prophetis & pientiſſimis Regibus antecellant, v. 24.
- 2. Forma. Huc ſpectat
  - 1. Evãgeliſtæ Lucæ
    - 1. Exordiolum προσεκτικὸν· καὶ ἰδού· v. 25.
    - 2. Narratiuncula, quâ indicatur
      - 1. Perſona interrogans: Νομικός τις· v. 25.
      - 2. Modus interrogandi πειραστικός· ibid.
  - 2. Legiſperiti
    - 1. Benevolentiæ captatio: Διδάσκαλε. v. 25.
    - 2. Quæſtio: τί ποιήσας ζωὴν &c. ibid.
  - 3. Chriſti ἀντιζήτησις, Legulejo oppoſita, v. 26 Ad quam Reſponſio partim
    - 1. Datur ab ipſo, (ex Deut. 6, 5. & Levit. 19, 18.)
    - 2. Comprobatur à DOMINO: Hoc tamen mandato addito: τοῦτο ποίει, καὶ ζήσῃ v. 28. unde nova quæſtio in ſtatu Definitivo judicialis generis, de Proximo noſtro oritur; quisnam ille ſit? Cujus tres potiſſ. ſunt partes;
      - 1. προέκθεσις Evangeliſtæ de ſcopo & fine proximè ſequentis ζητήματος. v. 29.
      - 2. Ἀπόκρισις Chriſti. Nam ἐξ ὑπολήψεως reſpondet, Argumento à comparatis ducto, quo Eum qui miſeris opem ferat, eſſe Proximum noſtrum. Comparationis
        - 1. Πρότασις, vide Litt. B.
        - 2. Ἀπόδοσις, ἀνακοινώσει à DOMINO ſubjungitur, v. 36.
      - 3. Ἐπίκρισις à
        - 1. Legiſperito lata, v. 37.
        - 2. CHRISTO imitationis ergo commendata, ibid.

B. Πρότασ-

- **B.** Περίστασις depingit iter ab Homine quodam ſuſceptum. Attendendum igitur ad ſuſcepti itineris
  - 1. Locum ſive terminum
    - 1. A quo, v. 30.
    - 2. Ad quem, ibid.
  - 2. Succeſſum
    - 1. Malum & adverſum, propter ſummam
      - 1. Immanitatem Latronum, in quos miſer incidit, qui ipſum
        - 1. Denudaverunt, v. 30.
        - 2. Vulneraverunt, ib.
        - 3. Abeuntes ἡμιθανῆ reliquerunt, ibid.
      - 2. Inhumanitatem cujusdam
        - 1. Sacerdotis, Seminecis conſpectu exaggeratam, v. 31.
        - 2. Levitæ, v. 32.
    - 2. Bonum ac proſperum, propter Samaritani cujusdam
      - 1. Συμπάθειαν v. 33.
      - 2. Operam, quàm diligentiſſimè navatam. Viſum namque Samaritanum;
        - 1. Accedit, v. 35.
        - 2. Reficit, vulnera ejus
          - 1. Oleo emolliendo,
          - 2. Vino expurgando,
          - 3. Obligando.
        - 3. Imponit jumento ſuo.
        - 4. Ducit in Diverſorium.
        - 5. Curans τῷ πανδοχεῖ tradit, v. 34.
        - 6. Non derelinquit, inſalutato hoſpite: ſed prius ſatisfacit pro ipſo, v. 35.
        - 7. Commendat Hoſpiti ulterius, ad tempus reditus ſui usq;, quo ſe τὰ προσδαπανήματα, ſi quæ fuerint, compenſaturum ſanctè promittit & reſpondet, ibid.

XIV. poſt Trinitat. Ev. Luc. 17, 11——19.

- Deſcribitur, hoc loco, miraculoſa Lepræ curatio. Et obſervanda venit Perſona tùm
  - 1. Patiens, ſive Leproſi, qui deſcribuntur à
    - 1. Loco, v. 12. & 13.
    - 2. Numero, ib.
    - 3. Sexu virili,
    - 4. Moribus, h. e. ab
      - 1. Aſſiduitate & diligentia. Oblatam enim occaſionem non negligunt.
      - 2. Modeſtiâ: Stant procul.
      - 3. Pietate: Orant ſub cruce.
      - 4. Obedientia: Juſſi enim abire, ſine cunctatione aut tergiverſatione abeunt: v. 14.
  - 2. Agens ſeu Medicus Chriſtus. Hujus
    - 1. Factum miraculoſum. Viſos, ſolâ ad Sacerdotes ablegatione, emundat, v. 14.
    - 2. Præmium
      - 1. Meritum & rectum. Attende perſolverit,
        - 1. Quis? v. 15. & 16.
        - 2. Quando? v. 15.
        - 3. Quomodo? v. 15. & 16.
        - 4. Quo eventu: felici ſcil. DOMINUS enim gratitudine Samaritani permotus, novo & ampliori Salutis beneficio eundẽ afficit, v. 19.
      - 2. Indignum, quo de ipſe Salvator conqueritur, v. 17. & 18.

XV. poſt

- **CHRISTUS, hoc loco,**
  - 1. Diſſuadet τὰ γινόμενα, partim à
    - 1. Divitibus. *Servitium ſcil. Mammonæ ſive Avaritiam (quam cum cultu* DEI *ſtare poſſe perperam ſibi imaginãtur) Argumento* ἐνθυμηματικῶς ἐκ τοῦ ἀδυνάτου *ducto.* Syllogiſmus eſt *talis*
      - 1. *Major Propoſitio: Nemo poteſt duobus Dominis (quà* Duo, *id eſt, quatenus uterq; ſuum dominium ab invicem diverſum & diſiunctum habet) ſervire. Ratio ſtatim additur: Quia ejusmodi ſervitium non niſi κατ᾽ ὀφθαλμοδουλείαν fiat, v. 24.*
      - 2. *Minor implicita, ex Concluſ. colligenda:* DEus *& Mammon ſunt* Duo *Domini.*
      - 3. *Concluſio. Ergò non poteſtis* DEO *ſervire & Mammonæ. v. 24.*
    - 2. Pauperib. *nimiã de victu & amictu ſolicitudinẽ. Dehortationis mẽbra ſunt tria.*
      - 1. *Propoſitio: Ne ſitis ſoliciti de anima veſtra, quid &c: v. 25.*
      - 2. *Confirmatio ex Loco*
        - 1. Cõparatorum:
          - 1. *Majoris: Nonnè anima plus eſt quam alimentum? & corpus, quam veſtitus? v. 25. q. d. Qui majora, vobis non cogitantibus ex mera gratia largitus eſt, cur non minora etiam, ſine cura veſtra tribueret?*
          - 2. *Minoris: Jntuemini in volucres cœli &c. Pater* VESTER *alit eas &c. v. 26.*
          - 3. *Parium: Quis ex vobis ſolicitè cogitando poteſt &c. v. 26.*
        - 2. Similium. *Similitudo à liliis agri ſumitur & ponitur ejus*
          - 1. Καθέστασις· v. 28.
          - 2. Σύγκρισις *cum Gloria Salomonis: v. 29.*
          - 3. Ἀπόδοσις· v. 30.
      - 3. *Concluſio: Ne igitur eſtote &c. v. 31. Cæterùm majoris deteſtationis ergò aliud à turpi argumentum* DOMINUS *ſubjungit:*
        - 1. *Nam omnia, inquit, iſta Gentes requirunt: Pudeat igitur vos Chriſtianos iſtarum veſtigiis inſiſtere, &c.*
        - 2. *Novit Pater* VESTER *C. &c. Ergò vos ejus Liberos tàm curioſa ſolicitudo minimè decet. v. 32.*
  - 2. Suadet *Utriſq;* τὰ δέοντα· *Acquiſitionem nim. Regni C. v. 33. Tria hic habentur:*
    - 1. *Propoſitio: Quærite primùm Regnum* DEI *&c: v. 33. Obſervanda & ponderanda hic ſunt:*
      - 1. *Bona amiſſa*
      - 2. *Modus inveniendi denuò ſeu recuperandi. Duo huc pertinent:* τὸ
        - 1. Ζητεῖν· *quæſitu opus eſt. Ubi autem & apud quem determinatio Regni monſtrat, ſupra apud* DEUM *precibus ſcil. &c.*
        - 2. Χρόνος· *Primò omnium.*
    - 2. *Ratio ab Utili, v. 33.*
    - 3. *Epilogus* ἀπὸ τοῦ κοινοῦ· *v. 34. Ubi duo declarationis ergò adduntur: Quippè*
      - 1. *Quæ cura prohibeatur: ſcil. quæ ſit in craſtinum ſive de craſtino, orta ex mera diffidentia.*
      - 2 *Quare fugienda ſit: Quia ſupervacanea. Nam*
        - 1. *Craſtinus dies ſolicitus eſt de rebus ſuis.*
        - 2. *Sufficit diei ſua tribulatio.*

XVI. poſt Trinit. Luc. 7, 11——17.

Iter Chriſti Nainiticum hic habetur, & diligenter ab Evangeliſta deſcribuntur ſuſcepti itineris,

- 1. Tempus: *fuit illud à ſanatione ſervi Centurionis in Capernaum, v. 11.*
- 2. Comites:
  - 1. *Diſcipuli ejus multi, v. 11.*
  - 2. *Turba copioſa, ibid.*
- 3. Παραχθὲν *Miraculoſa Defuncti cujusdam Reſuſcitatio ad hanc vitam, Miraculi*
  - 1. *Occaſionem* CHRISTO *præbuit,*
    - 1. *Non tàm funeris elatio, v. 12. Ubi unà ad conſiderandum proponuntur Perſonæ:*
      - 1. *Ea, cui funus eſt factum. Hæc fuit filius quidam, matris ſuæ* μονογενὴς*, v. 12.*
      - 2. *Quæ funus fecit: Mater, eaq; vidua, ibid.*
      - 3. *Quæ funeris exequias proſecutæ ſunt: Turba multa civitatis, ibid.*
    - 2. *Quàm lachrymæ maternæ. Visâ namq; matre triſtiſſ.* DOMINUS
      - 1. *Miſericordia ſuper illam tangitur, v. 13.*
      - 2. *Eandem conſolatur: Noli flere, ibid.*
  - 2. *Geſtio.* Salvator, *(cum ſubſtitiſſent* οἱ βαστάζοντες)
    - 1. *Loculum accedens tangit, v. 14.*
    - 2. *Defunctum*
      - 1. *Alloquitur:* Νεανίσκε σοὶ λέγω ἐγέρθητι· *ibid.*
      - 2. *Matri ſuæ redivivum tradit, v. 15.*
  - 3. *Eventus, in*
    - 1. *Mortuo: Vivificatio. Hujus ſigna fuerunt*
      - 1. Ἀνακάθισις τοῦ νεκροῦ· *v. 15.*
      - 2. *Loquela ejusdem, ibid.*
    - 2. *Spectatoribus*
      - 1. *Timor, v. 16.*
      - 2. *Glorificatio* DEI*, ibid.*
      - 3. *Divulgatio, v. 17.*

XVII. poſt Trinit. Evang. Luc. 14, 1——11.

JESUS (*invitatus Luc. 14, 12.) ad ſumendũ panem, Sabbatho cõparet, v. 1. Obſerva a. ejus tùm*

- 1. Hoſpitem *ad quem divertit: Fuit iſte princeps quidam Phariſæorum, v. 1.*
- 2. Commenſales, *peſſ. nebulones, v. 1. Legisp. & Phariſæos, v. 3. Hos* DOMINUS
  - 1. Quærit: *Vide Litt.* A.
  - 2. Corrigit *& ab* ambitione, *v. 7. avertit,* κατ'
    - 1. Ἄρσιν omittendorum.
      - 1. *Propoſitio: cum invitatus, &c. ne accumbas, &c. v. 8.*
      - 2. *Confirmatio à periculoſo: Ne quando honoratior, &c. v. 8. & 9.*
    - 2. Θέσιν *faciendorum.*
      - 1. *Propoſitio: Quin potius, &c. v. 10.*
      - 2. *Ratio ab honeſto: Ut cum venerit, ibid.*
      - 3. *Ætiologia, v. 11.*

- **A.** *Num liceat Sabbato ſanare?* v. 3. *Quæſtioni huic*
  - 1. *Occaſionem Hydropicus quidam, qui ante ipſum erat*, v. 2.
  - 2. *Solutionem*
    - 1. *Nemo Adverſariorum. Hi enim tacent*, v. 4. (*non quaſi conſentiant: ſed ut capiant, &c.*)
    - 2. *Ipſe Chriſtus;*
      - 1. *Opere: Apprehenſum namq́ Hydropicum ſanavit ac dimiſit*, v. 4.
      - 2. *Ore, Argumento à minori ad majus ducto* (*Si vobis licitum eſt aſinum, ne aquâ pereat*, Sabbatho *extrahere &c.*) *Notetur autem* ἀπολογίας
        - 1. *Forma. Non ſimplici; ſed figurato dicendi genere* Salvator *uſus eſt; adhibito non tàm interrogationis quàm communicationis* Schemate: *ut hoc modo Antagoniſtas ſuo jugulet gladio*, v. 5.
        - 2. *Finis: Confuſio hoſtium*, v. 6.

XVIII. poſt Trinit. Matth. 22, 34—46.

- *Phariſæi hoc loco* ἐπὶ τὸ αὐτὸ *congregati, partim*
  - 1. Interrogant *Chriſtum de magno in Lege mandato*, v. 36. *Obſervetur Quæſtionis*
    - 1. *Cauſa*
      - 1. *Impulſiva: Rumor nim. de glorioſa* CHRISTI *victoriâ, quam ex* Sadducæorum φιμώσεως *conſecutus eſt*, v. 34.
      - 2. *Organica: Legisperitus quispiam, tentans* DOMINUM, v. 35.
    - 2. *Deciſio à Chriſto facta* v. 37. 38. *cum*
      - 1. Ἐπανορθώσει *Phariſæorum,* *Præceptum de dilectione Proximi, vilipendentium*, v. 39.
      - 2. Κατασκευῇ v. 40.
  - 2. Interrogantur *à Chriſto*, v. 41. *Attendatur igitur;*
    - 1. *Quæſtio* DOMINICA: *Quid vobis videtur de* CHRISTO? *cujúsnam Filius eſt?* v. 42.
    - 2. *Reſponſio Phariſaica: Davidis*, v. 42. *Cæterùm* DOMINUS *hîc*
      - 1. *Inſtantiam affert;*
        - 1. *Simplicem, ex Pſal.* 110, 1. v. 43. 44.
        - 2. *Compoſitam, ſeu* διλημματικῷ v. 45.
      - 2. *Palmam aufert*, v. 46.

XIX. poſt Trinit. Ev. Matth. 9, 1—8.

DOMINUS

DOMINUS JESUS è navigatione Capernaum veniens v. 1. Quendam à Peccatis abſolvit. Duæ itaq; obſervanda veniunt. Perſonæ hujus

- 1. Deſcriptio, ab
  - 1. Incommodo Corporis. Erat paralyticus, v. 2. Paralyſeos
    - 1. Signa, ibidem duo ponuntur:
      - 1. Proſtratio in lectum.
      - 2. Portatio à quibusdam ad Chriſtum.
    - 2. Cauſa προκαταρκτικὴ ex abſolvendi formula, quâ Chriſtus utitur, colligitur perſpicue: Peccata ſcil.
  - 2. Animi dotibus. Pœnitentiâ, hoc eſt
    - 1. Contritione, quâ de itidem ex verbis Abſolutionis DOMINICÆ conſtat: Bono animo eſto, &c. v. 2.
    - 2. Fide in Chriſtum, quam cum Bajulis communem ipſum habuiſſe omnes circumſtantiæ arguunt. Fertur enim DOMINUS JESUS
      - 1. Vidiſſe Fidem EORUM, ubi certè Paralyticus non excluditur.
      - 2. Dixiſſe Paralytico: Fili. Jam verò ij tantùm filij ſunt, qui credunt in Nomen ejus, Johan 1.
- 2. Abſolutio, cujus notetur,
  - 1. Cauſa tùm
    - 1. Impulſiva: Fides, v. 2.
    - 2. Formalis ſeu verba formalia & conſolationis pleniſſ. ibid.
  - 2. Apologia. Defenſionis
    - 1. Occaſio fuit tacita Blaſphemiæ inſimulatio, v. 3.
    - 2. Modus DOMINUS videns &c. v. 4. defendit ſe partim
      - 1. Verbis
        - 1. Propoſitio, v. 4.
        - 2. Ratio è loco Comparatorum, v. 5.
      - 2. Factis: ſanatione Paralytici corporali. Tria hic obſerventur:
        - 1. Finis facti miraculi, ut innoteſceret Divina Filij Hominis poteſtas Adverſarijs, v. 5.
        - 2. Forma ejusdem: Dicendo ſanavit, ibid.
        - 3. Eventus in
          - 1. Paralytico ſanato: Obedientia, v. 7.
          - 2. Turba ſpectante;
            - 1. Admiratio, v. 8.
            - 2. Glorificatio DEI, ibid.

Christus *hoc loco Regnum Cœlorum ſive Eccleſiam militantem, cum Nuptiis quibusdam Regiis comparat, v. 1. & 2. Cæterùm tria Parabola complectitur:*

- 1. Adornationem nuptiarum, *quô ſpectat tùm*
  - 1. Perſonalia:
    - 1. *Efficiens & autor:* ἄνθρωπος βασιλεὺς *v. 2. Non tàm potentia, quàm* φιλανθρωπία DEI *innuitur.*
    - 2. *Sponſus:* Filius Regis, *ibid. Hic cum Genere Humano ſeſe deſponſavit, ejusdem carnis & ſanguinis factus particeps.*
  - 2. Realia, v. 4.
- 2. Vocationē *ad Eas ex Hominibus,*
  - 1. Domeſticis & *familiaribus, ſive* τοῖς κεκλημένοις *(Judæis) v. 3. Hi*
    - 1. *Rogantur, Oratione*
      - 1. Simplici, *v. 3. Obſerva*
        - 1. *Cujus juſſu? Ipſius Regis.*
        - 2. *Per quos? Miniſtros Regios.*
        - 3. *Quo eventu? Infelici. Nolunt enim venire.*
      - 2. Ἀπολογικῇ, *ab Utili, v. 4.*
    - 2. *Aſpernantur Vocationem Regiam, ſecunda, imò tertia jam vice factam:*
      - 1. *Præferendo Ei ſuam*
        - 1. *Villam, v. 5.*
        - 2. *Negotiationem, ibid.*
      - 2. *Occidendo Legatos Regios, v. 6. priùs*
        - 1. *Comprehenſos, v. 6.*
        - 2. *Contumeliis affectos, ibid.*
    - 3. *Subeunt indigni dignam, eamq́; duplicem contemptus & ſceleris ſui pœnam, v. 7. 8.*
  - 2. Alienis (*Gentibus*) *v. 9. Invitationis horum.*
    - 1. *Delegatio* ἄνευ προσωποληψίας. *v. 9.*
    - 2. *Executio cum effectu ſuo, v. 10.*
- 3. Celebrationem *Earundem, v. 11. Incidit hîc Expoſtulationis actus, quem ipſe Rex cum quodam veſte nupt. deſtituto, inſtituit. Ejus habentur;*
  - 1. *Occaſio, v. 11.*
  - 2. *Forma, ſeu verba formalia, v. 12.*
  - 3. *Eventus ſive Effectus in*
    - 1. Reo: φίμωσις. *v. 12.*
    - 2. Rege: *Mulcta irrogatio. Hujus*
      - 1. *Propoſitio, v. 13.*
      - 2. *Ratio, v. 14.*

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0048-6

XXI. poſt Trinit. Ev. Joh. 4, 46——54.

Hoc Evangelio Christi, in Cana Galilææ (ubi ex aqua prius vinum fecerat) venientis, v. 46. Auxilium

- 1. Imploratur. Cæterùm Perſona auxilium petens, deſcribitur à ——
  - 1. Dignitate & officio: *Erat quidam Regius, v. 46.*
  - 2. Fortunâ adverſâ: *Nam Filius ejus infirmabatur, ibid. (animam agebat, v. 47.* πυρετῷ, *ſebri peſtilentiali laborabat, v. 52.) Additur, v. 46. Loci notatio: Ubi? in Capernaum.*
  - 3. Morib: *ex malo illo domeſtico natis; ut ſunt:*
    - 1. *Diligentia & aſſiduitas. Oblatam enim occaſionem non negligit, v. 47.*
    - 2. *Humilitas quam exprimit,*
      - 1. Facto ipſo, *dum pedes ad Chriſtum accelerat, v. 47.*
      - 2. Verbis: Rogat *ut* DOMINUS *filij ſanandi causâ ſecum deſcendat, ratione à neceſſario, in medium adducta, v. 47.*
    - 3. *Patientia. Nam* DOMINI *correptionem, v. 48. precib. inſtando, v. 49. ſuffert.*
- 2. Impetratur. *Vade filius tuus vivit. v. 50. Hic homo ille Regius*
  - *1.* Credit JESU, *v. 50. Fidei*
    - 1. *Signum eſt diſceſſus ſeu reditus ad ſua, v. 50.*
    - 2. *Confirmatio ſit in via à Servis occurrentibus, & filium vivere referentib. v. 51. Porrò Paterfamiliâs recuperata valetudinis Horam* ——
      - 1. *Sciſcitatur ex illis atq; cognoſcit, v. 52.*
      - 2. *Animadvertit exactè cum eo tempore congruere, quo Chriſtus dixit: Vade, &c. v. 53.*
  - 2. *Credit domum reverſus* IN JESUM *cum tota familia ſua, v. 53. Subjungit hic Evangeliſta: ſecundum hoc eſſe ſignum, quod* DOMINUS *è Judæa in Galilæam veniens ediderit, v. 54.*

XXII. poſt Trinit. Ev. Matth. 18, 23——35.

CHRISTUS *ad mutuam delictorum condonationem hortatur, Argumentis & rationibus ductis ab*

- 1. Honeſto, *hoc eſt, laudabili creditoris cujusdam miſerentis ſuper ſervum ſuum debitorem Exemplo.* Commendat *autem iſtum à* ——
  - 1. *Conditione Regia, v. 23.*
  - 2. *Rebus,*
    - 1. *Gerendis cum Servis ſuis. Vult autem rationem cum illis conferre, v. 23.*
    - 2. *Geſtis cum quodã ſervo ſuo debitore. Obſervetur hoc loco*
      - 1. *Debiti quantitas, v. 24.*
      - 2. *Debitoru qualitas, Non erat ſolvendo, v. 25.*
      - 3. *Creditoris ditùm*
        - 1. *Severitas, v. 25.*
        - 2. *Benignitas erga ſupplicem, v. 26. 27.*
- 2. Turpi } *vide A.*
- 3. Inutili } *vide A.*

- A. 2. *Turpitudo monſtratur in ſervo iſto Regio, qui Beneficij in ſe modò collati immemor, fuit*
  - 1. Inhumaniſſimus. *Conſervum enim qui centum ſibi tantùm denarios debebat, peſſimè excepit, v. 28.*
  - 2. Crudeliſſimus. *Supplicem namq; conſervum, v. 29.*
    - 1. *Non audiit, v. 30.*
    - 2. *In carcerem conjecit, ibid.*
- 3. *Inutili. Proponitur hoc Argumentum*
  - 1. ὑποθετικῶς *in exemplo immiſericordis iſtius Servi, qui à*
    - 1. *Conſervis ſuis apud Dominum ſuum de injuria, conſervo illata, accuſatur, v. 31.*
    - 2. *Domino ſuo*
      - 1. *Citatur, v. 32.*
      - 2. *Reprehenditur, v. 32. 33.*
      - 3. *Punitur, v. 34.*
  - 3. Θετικῶς· *Sic & Pater meus &c: v. 35.*

XXIII. poſt Trinit. Ev. Matth. 22, 15 —— 22.

- *Deſcribitur h. l. Cõſilium quoddã Phariſaicum adverſus* CHRISTUM *initum. Obſervetur itaq; ejus*
  - 1. Captatio, *facta*
    - 1. *Quando: Tunc (cum* DOMINUS *ſuam de Regiis nuptiis abſolviſſet Parabolam) v. 15.*
    - 2. *A Quibus: Phariſæis: v. 15.*
    - 3. *Quo fine: Ut illaquearent* JESUM *in ſermone, ibid.*
  - 2. Manifeſtatio. *Attende hîc manifeſtetur,*
    - 1. *Per quos: Diſcipulos Phariſæorum, Herodianis ſtipatos, v. 16.*
    - 2. *Cui:* DOMINO JESU, *ibid.*
    - 3. *Quomodo: Oratione fraudulenta: cujus duæ ſunt partes:*
      - 1. *Exordium* ἐγκωμιαστικὸν· *Captant enim benevolentiam à Commendatione* CHRISTI, *propter*
        - 1. *Excellentiam doctrinæ:* Διδάσκαλε *&c. v. 16.*
        - 2. *Studium & propagationem Veritatis inculpatam: Scimus quod verax ſit & viam, &c. ib.*
        - 3. Ἀπροσωποληψίαν· *ibid.*
      - 2. *Propoſitio interrogatoria de jure: Licetne cenſum dare Cæſari, nec ne? v. 17.*
  - 3. Diſſipatio, *vide* B.

B. 3. *Diſſipa-*

B. 3. *Diſſipatio hoc eſt* CHRISTI *Reſponſio tum ad*

- 1. Perſonam: *Cognitâ autem* JESUS *malitiâ eorum ait: Quid ME tentatis hypocritæ?* v. 18.
- 2. Rem *per inductionem. Adverſarios namq; ad aſſenſionem adigit, & ſuo, quemadmodum dicitur, conficit gladio. Habetur autem Oratoriæ hujus, imò Divinæ Inductionis*
  - 1. *Forma, duobus expreſſa mẽbris, vel uti ſunt:*
    - 1. *Poſtulata quædam de numiſmate & imagine ejus nec non Inſcriptione,* v. 19. 20.
    - 2. *Illatio ex præcognitis cum gravi appendice de reddendo* DEO *quæ ſint* DEI. *Reddite ergò, &c.* v. 21.
  - 2. Eventus: *Antagoniſtarum*
    - 1. *Admiratio,* v. 22.
    - 2. *Diſceſſus longè fœdiſſimus, ibid.*

XXIV. poſt Trinit. Ev. Matth. 9, 18——26.

Habetur hic Puellæ cujuſdam à ſomno Mortis Exuſcitatio. Obſerva autem à quo illa fuerit, &

- 1. Quæſita *à patre puellæ defunctæ, primate quodam,* v. 8. *Ponitur autem hic*
  - 1. *Tempus acceſſus ad* DOMINUM, v. 18.
  - 2. *Oratio interceſſoria quæ habet*
    - 1. *Exordiolum ab Adoratione,* v. 18.
    - 2. *Narratiunculam, quâ mortem filiæ ſuæ breviter exponit,* v. 18.
    - 3. *Petitionem*
      - 1. *Adventus* DOMINICI, v. 18.
      - 2. Χειροθεσίας *additâ ratione ab Utili,* v. 18.
- 2. Præſtita à *Chriſto, qui rogatus*
  - 1. *Domum abit cum Archiſynagogo,* v. 19. vide C.
  - 2. *Manum Operi admovet, h.e. Puellam defunctam excitat. Miraculi tria ſunt membra:*
    - 1. Παρασκευή *h. e. Concio Chriſti de ſomno puellæ. Obſervetur illius*
      - 1. *Occaſio,* v. 23.
      - 2. *Forma ſeu verba formalia,* v. 24.
      - 3. *Effectus in Auditorib. quibusdam, qui vident* DOMINUM, *ibid.*
    - 2. *Geſtio, quò ſpectat factum tergeminum:*
      - 1. *Ingreſſus Chriſti in ædes Primatis, à tumultuantis turbæ ejectione,* v. 25.
      - 2. *Contactus manus puellæ,* v. 25.
      - 3. *Reſurrectio ejusdem ad contactum illum* DOMINI, v. 25.
    - 3. *Divulgatio in totam terram illam,* v. 26.

C. *Cæterùm*

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0051-2

C. *Cæterùm* DOMINUS *ſuos ſecum habet Comites, utriusq; ſexus,*

- 1. Maſculini: *Diſcipulos ſcil. v. 19.*
- 2. Fœminei: *Mulierculam quandam, cujus commemoratur valetudo* —
  - 1. *Corporis adverſa, quam morbi adauget*
    - 1. Species: *Laborabat è fluxione Sanguinis, v. 20.*
    - 2. Diuturnitas, *ibid.*
  - 2. *Animæ proſpera* Fides in Chriſtum *ſanitatem corpori impetrans. Porrò fidem illam prodit*
    - 1. *Signum, tum*
      - 1. Externum: *contactus fimbriæ veſtimenti* CHRISTI, *v. 20.*
      - 2. Internum: *λόγος mulieris ἐνδιάθετος, v. 21.*
    - 2. *Teſtimonium Chriſti, quod complectitur*
      - 1. *Conſolationem mulieris, v. 22.*
      - 2. *Commendationem fidei illius ab impetrata ſanitate & ſalute, ibid.*

XXV. poſt Trinit. Ev. Matth. 24, 15 —— 28.

Evangelion eſt παιδευτικόν: quid nim. Piis omnium periculoſiſſimo & noviſſ. tempore ſit faciendum. Inſtruit n. DN. in illo Gentē ſuam

- 1. Judaicam de tempore *πανωλεθρίας Jeroſolymitanæ*
  - 1. Cognoſcendo. *Argumento αὐτοψίας: Quum videritis abomin. Qualem?*
    - 1. *Deſolationis, hoc eſt, illam ipſam quæ excidij Templi veſtri & Urbis cauſa eſt, v. 15.*
    - 2. *Prædictam à Daniele (c. 9, 27.) ibid.*
    - 3. *Stantem in loco Sancto, v. 15. Singularis hîc parentheſi includitur attentio.*
  - 2. Declinando per
    - 1. Fugam. *Obſervetur terminus à quo & ad quem, v. 16.*
    - 2. Manſionem in
      - 1. *Tecto, v. 17.*
      - 2. *Agro, v. 18. Cæterùm Chriſtus h. l. καθ᾽ ὑστερολογίαν ſubjungit,* —
        - 1. *Περικάθαψιν*
          - 1. *De prægnantibus & lactantibus, quarum quidem conditionem miſerrimam: non tamen æternam fore* DOMINUS *aſſerit: Væ, &c.* in diebus illis, *v. 19.*
          - 2. *De Hyeme & Sabbatho, quo tempore fuga locum non habeat. Quare precibus inſtandū, ne in alterutrum incidat, v. 20.*
        - 2. *Confirmationem à mali magnitudine. Tantam enim tùm calamitatem fore, ut*
          - 1. *Nequeat conferri neq; cum Afflictionibus*
            - 1. Præteritis *v. 21.*
            - 2. Futuris, *ibid.*
          - 2. *Nemo poſſet ſalvari, niſi dies propter Electos decurtarentur, v. 22.*
- 2. Chriſtianam; vide D.

D. 2. *Chriſtianam; ne fidem habeant Pſeudoprophetis &c. Dehortationis*

- 1\. *Propoſitio: Tunc (die appropinquante* πανολεθρίας *extremo & noviſſ.) ſi dixerint vobis: Ecce hic eſt Chriſtus &c. v. 23.*
- 2\. *Ratio à*
  - 1\. *Periculoſo: ſeu facilitate ſeductionis. Nam* ——
    - 1\. *Surgent Pſeudo-Chriſti & Pſeudoprophetæ, v. 24.*
    - 2\. *Edent ſigna magna & prodigia ita ut in errorem, &c. ibid.*
  - 2\. *Honeſto. Ecce prædixi vobis; v. 25. Ergò Veſtrum eſt, mihi potiùs quàm iſtis fidem adhibere: vel, ut* DOMINUS *infert: Si ergò dixerint vobis: ecce in deſerto, &c. v. 26.*
  - 3\. *Non neceſſario ſeu impoſſibili, per ſimilitudinem*
    - 1\. *Fulguris: Sicut fulgur latere non poteſt: ita neq; adventus Filij Hominis, v. 27.*
    - 2\. *Cadaveris: Ubi cadaver, ibi aquilæ,* (Ihr werdet mich ſelbs in meinem Wort wol finden/ Daraus ich einen ſtarcken Geruch gnug von mir gebe/etc.) v. 28.

XXVI. poſt Trinit. Ev. Matth. 25, 31 —— 46.

Judicium *hîc deſcribitur extremum ſecundum cauſas ſuas. Veluti ſunt:*

- 1\. Efficiens *ſeu Judex. Hic erit Chriſtus, Hominis Filius, v. 31. (qui v. 34. Rex & 37.* DOMINUS *dicitur.) Cæterùm Adventus ejus ad judicium erit Majeſtaticus planè, & Divinus. Nam* ——
  - 1\. Veniet
    - 1\. *In gloria ſua, v. 31.*
    - 2\. *Cum ſanctis ſuis Angelis omnibus, v. 31.*
  - 2\. Sedebit *ſuper thronum gloriæ ſuæ, ibid.*
- 2\. Materia *circa quam: Omnes Gentes congregabuntur coram judice Chriſto, v. 32.*
- 3\. Forma *ad quam pertinent Judicis Chriſti tùm*
  - 1\. Πραχθέντα *(quid facturus ſit)*
    - 1\. Ἀφορισμὸς *& Separatio Ovium (fidelium) ab hœdis (impœnitentibus.) v. 32.*
    - 2\. Στάσις *ſive collocatio*
      - 1\. *Ovium à dextris ſuis; v. 33.*
      - 2\. *Hœdorum à ſiniſtris, ibid.*
  - 2\. Λεχθέντα *vide E.*
- 4\. Finis & Executio judicij, *reſpectu* ——
  - 1\. Impiorum: *qui ibunt in ſupplicium æternum, v. 46.*
  - 2\. Juſtorum: *Hi verò ibunt in vitam æternam, ibid.*

- **E.** *His qui erunt à*
  - 1. *Dextris*
    - 1. Propoſitio: *Venite* BENEDICTI PATRIS MEI, *poſſidete &c.* v. 34.
    - 2. Ratio, *à Fidei ſalvificæ fructibus, ſeu Operibus Miſericordiæ,*
      - 1. *Adducta & deducta per ſpecies,* v. 35. & 36.
      - 2. *Detrectata modeſtè à Pijs,* v. 37. 38. & 39.
      - 3. *Comprobata à* DOMINO κατ' ἐπιδήλωσιν· v. 4.
  - 2. *Siniſtris.*
    - 1. Propoſitio: *Diſcedite à me* MALEDICTI (*NB. non additur Patris &c.*) *in ignem æt.* v. 41.
    - 2. Ratio *ab Immiſericordia* v. 42.
    - 43. *Incidit hîc* Status δικαιολογικός.
      - 1. Ἔστασις *Impiorum* v. 44.
      - 2. Ἀντίστασις CHRISTI, v. 45.

In Feſto Purificationis Mariæ, Luc. *2,22——32.*

- *Deſcribitur hoc Evangelio, Pueri* JESU *tùm*
  - 1. Adductio *in Templum Hieroſolymitanum,* v. 22. *Anagogæ hujus ſeu Adductionis*
    - 1. Tempus, *verſic.* 22.
    - 2. Cauſa, *tùm*
      - 1. *Efficiens: Parentes* DOMINI, *qui hoc loco innuuntur ſaltem, infrà exprimuntur.* (*Luc.* 2, 33.)
      - 2. *Finalis gemina:*
        - 1. Παράστασις *& Exhibitio ſive Præſentatio Filij ſui Primogeniti coram* DOMINO, v. 22. *Cæterùm facti hujus ratio,* ex Script. *redditur,* v. 23.
        - 2. Δόσις θυσίας· v. 24. *Hîc unà ponitur & exponitur*
          - 1. Τὸ δῶρον· v. 24.
          - 2. Τὸ δέπι· *ib.*
  - 2. Receprio *in Vlnas Simeonis, cujus annotatur*
    - 1. Προσωπογραφία, *à*
      - 1. *Patria,* v. 25.
      - 2. *Moribus, ibidem: ſe virtutibus*
        - 1. *Juſtitiæ,*
        - 2. *Pietatis,*
        - 3. *Spei.*
      - 3. *Privilegio ſingulari.* Spiritus *ſ. erat ſuper Eo, & reſponſum acceperat, &c.* v. 25. 26.
      - 4. *Rebus geſtis: h. e.*
        - 1. *Factis:*
          - 1. *Templi frequentatione inſtinctu* Spiritus *cum &c.* v. 27.
          - 2. *Receptione illa Chriſti in ulnas,* v. 28.
        - 2. *Dictis, de quibus jam jam ſequitur.*
    - 2. *Votum, conſtans*
      - 1. *Propoſitione, Temporis, Objecti, Subjecti & Modi notatione illuſtrata,* v. 29.
      - 2. *Ratione,* v. 30. *Hæc habet*
        - 1. *Expoſitionem,* v. 31.
        - 2. *Diſtributionem Generis in Species,* v. 32.

In

Splendidiſſima quædam ac Divina planè hìc habetur Legatio, accuratiſſimè ſecundum omnes Cauſas ſuas & Circumſtãtias deſcripta.

- 1. Efficiens
  - 1. Princeps: *ipſe* DEus, v. 26.
  - 2. Famulans: *Angelus* Gabriel, *ibid. Porrò tempus etiam hìc & locus notatur: quando & quò miſſus fuerit.*
- 2. Materia *circa quam, ſive Objectum, tùm*
  - 1. Perſonale; Virgo, *cujus exprimitur:*
    - 1. Conditio: *deſponſa erat Viro, qui deſcribitur à* ——
      - *1. Nomine, v. 27.*
      - *2. Genere Regio, ibid.*
    - 2. Nomen: *Maria, v. 27.*
  - 2. Reale: *Annuntiatio Conceptionis & Nativitatis Meſſiæ. Quod ex ſeqq. patet.*
- 3. Forma, *ad quam ſpectat Angeli ad Mariam Virginem ingreſſi, Oratio: Cujus IV. ſunt partes:*
  - *1. Exordiũ quo Eam reddit,*
    - *1. Benevolam à Prærogativa Divinitùs ipſi inter mulieres ſolidata, v. 28.*
    - *2. Docilem, de vero ſalutationis ſuæ ſenſu. Docilitatis* ——
      - *1. Occaſio fuit διαταραχὴ Mariæ, v. 29.*
      - *2. Modus παραθαῤῥυντικὸς, v. 30.*
    - *3. Attentam: Ecce, v. 31.*
  - *2. Propoſitio: Concipies in Utero, & paries Filium, v. 31. Additur autem Declarationis ergò tùm* ——
    - 1. Ὀνοματοθεσία, *quodnám imponi Nomen ſancto puero debeat, v. 31.*
    - 2. Προσωπογραφία, *qualis & quantus idem futurus ſit, v. 32. 33.*
  - *3. Refutatio, (quam ſic dicere docendi gratiâ liceat) Cujus duo ſunt membra:*
    - *1. Objectio* Virginis, *qua τὸ πῶς explorat Argumento ducto à communi Lege naturæ, quæ eſt: ut ex Maris & fœminæ conjunctione (cujus expers ſit) concipiantur Liberi, v. 34.*
    - *2. Solutio Angeli, qui non naturale: ſed ſpirituale: hoc eſt, Spiritus S. proprium opus & peculiare fore indicat: Unde & τὸ γενόμενον ex ipſa ἅγιον non tàm Hominis, quàm ipſius DEI Filium vocatum iri, v. 35.*
  - *4. Confirmatio,*
    - *1. A Pari: ſeu æquè abſurdo Rationi, quod tamen ante ſemeſtre jam acciderit, &c. v. 36.*
    - *2. Ab Omnipotentia DEI, v. 37.*
- 4. Finis optimus *& exoptatiſſimus Eventus:*
  - 1. Virgo, *Verbo credens, concipit, v. 38.*
  - 2. Angelus, *re feliciter confecta, diſcedit, ibid.*

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0055-4

Deſcribit hoc Evangelium B. Virginis Mariæ tùm

- *1. Abitum ſive iter quoddam, ſecundum Circumſtantias*
  - *1. Temporis: quando illud ſuſceperit: In diebus iſtis (quibus & ipſa de Spiritu Sancto conceperat) v. 39.*
  - *2. Modi, quo modo:* ἀναστᾶσα μετὰ σπουδῆς ἐπορεύθη· *ibid.*
  - *3. Loci, quò*
    - *1.* Γενικῶς· *abiit in Montana, v. 39. Civitatem Juda, ibid.*
    - *2.* Εἰδικῶς· *intravit in domum Zachariæ, v. 40.*
  - *4. Finis, quare. Ivit Maria & venit*
    - *1. Salutatum ſeu gratulatum Eliſabet, v. 40. de concepto filio (Luc. 1,36.) Cæterùm Effectus Gratulationis iſtius ſive Eventus notatur, in*
      - 1. Infante: Saltatio in Utero, v. 41.
      - *2.* Matre: *Repletio Spiritus S. v. 41. Signum hujus fuit Exclamatio illa Eliſabet, quâ*
        - *1. Gratulabunda ſalutat*
          - *1.* Εὐλογημένη ἐν γυναιξὶ *Mariam Virg. v. 42.*
          - *2.* Εὐλογημένος *Fructū Ventris ejus, ibid.*
        - *2. Mirabūda in causā adventus ejus inquirit. Hujus*
          - *1. Ratio à Comparatis minoris cū majore, v. 43.*
          - *2. Redditio cauſæ, v. 44.*
        - *3. Lætabunda Mariam, ætiologiâ additâ, commendat à fide ſua, v. 45.*
    - *2. Annunciatum Ei de feliciſs. rerum ſuarum Statu quem non nudè exponit: ſed Theologicè Oratione Euchariſticâ, cujus*
      - *1. Propoſitio: Magnificat anima mea* DOMINUM, *&c. v. 46. 47. Obſerva organon & objectum Celebrationis.*
      - *2. Ratio: quia reſpexit &c. v. 48.*
      - *3. Ætiologia, hoc eſt, Rationis*
        - *1. Comprobatio, ex effectu, cauſam ſuam conſequente: Ecce enim ib. & 49.*
        - *2. Amplificatio per transl.* ὑποθ· *ad* θέσιν· *h. e. ſuæ Perſonæ ad omnes timentes* DOMINUM *quos ſingulos ipſum immenſa complecti miſericordia,*
          - *1. Affirmat, v. 50.*
          - *2. Confirmat*
            - *1. Antitheſi Perſonarum & Rerū, v. 51. 52. 53.*
            - *2. Signo ſeu Memoriali promiſſionis Abrahæ ac poſteris ejus factæ. v. 54. 55.*
- *2. Reditum ad ſua, à tribus menſibus, v. 56.*

Tria potiſsimum hoc Evangelio commemorantur: Johannis Baptiſtæ

- 1. Nativitas,
  - 1. *Facta ex Eliſabeth, v. 57.*
  - 2. *Divulgata v. 58. Obſervandum hic*
    - 1. *Pervenerit fama*
      - 1. *Ad quos: v. 58.*
      - 2. *Quomodo: ibid.*
    - 2. *Quid inde conſecutum fuerit:* σύγχαρμα *Amicorum, ibid.*
- 2. Circumciſio *tempore* Divinitùs cõſtituto peracta v. 59. Duo inſuper conſiderandа proponuntur:
  - 1. Πραχθέντα *cum*
    - 1. *Infante: Deliberatio de Nominis impoſitione;*
      - 1. *Propoſita ab ijs qui convenerant, & nil niſi* τὸ πρέπον, *quod ipſis quidem ita videbatur, ſpectabant, v. 59.*
      - 2. *Rejecta à matre, indicato vero nomine, v. 60. Quod*
        - 1. *Inſiciantur Aſtantes* ἐκ τῦ ἀτόπυ· *v. 61.*
        - 2. *Approbat Pater. Hujus*
          - 1. Ἀφορμὴ· *v. 62*
          - 2. Μορφὴ· *v. 63.*
          - 3. Ἐκβὰν· *ibid.*
    - 2. *Patre: Loquelæ reſtitutio. Hujus*
      - 1. *Tempus, v. 64.*
      - 2. *Effectus, in*
        - 1. *Patre,* εὐλογία· *ibid.*
        - 2. *Viciniſ;*
          - 1. *Timor, v. 65.*
          - 2. *Rumor, paſsim locorum cum omnium admiratione ſparſus, v. 65. 66.*
  - 2. Λεχθέντα, *à Zacharia* Spiritu Sancto *repleto v. 67. ut ipſius*
    - 1. Δοξολογία
      - 1. *Propoſitio: Benedictus* DOMINUS DEUS *Iſrael: v. 68.*
      - 2. *Ratio à ſummis in ſuos collatis Beneficiis: ut ſunt Divina*
        - 1. Ἐπισκοπὴ· *v. 68.*
        - 2. Λύτρωσις· *ibid.*
        - 3. Σωτηρία· *v. 69.*
      - 3. *Ætiologia, v. 70. 71. unà cum causâ Liberationis noſtræ ſpiritualis, tùm*
        - 1. Κινητικὴ· *v. 72. 73.*
        - 2. Τελικὴ· Λατρεία· *v. 74. ſubijcitur hî D. cultus*
          - 1. *Tempus:* πάσαις ἡμέραις· *v. 74.*
          - 2. *Modus:* ἀφόβως· ἐν ὁσιότητι· *&c. v. 74. 75.*
    - 2. Προφητεία *de futuro filioli ſui Miniſterio ſanctiſs. Ponitur autem*
      - 1. *Officij nomen, v. 76.*
      - 2. *Nominis ratio, v. eod.*
      - 3. *Rationis declaratio, v. 77.*
      - 4. *Declarationis Cauſa*
        - 1. *Efficiens, v. 78.*
        - 2. *Promerens, v. 79.*
- 3. Educatio, *qua de, verſ. 80. quatuor habentur:*
  - 1. Αὔξησις *Corporis: v. 80.*
  - 2. Κραταίωμα *Animi; ibid.*
  - 3. Τόπος *commorationis, ibid.*
  - 4. Χρόνος *durationis, ibid.*

In

In Feſto S. Michaëlis Arch-Angeli, Evang.

Matth. 18, 1——11.

Status definitivi proprium eſt hoc Evangelium. Partes ejus primariæ, duæ ſunt:

- 1. Quæſtio. *Hujus*
  - 1. Tempus: v. 1. *(moti procul dubio, Viſionis illius in monte dulcedine, de qua cap. præcedente 17.)*
  - 2. Efficiens: Diſcipuli CHRISTI, v. 1.
  - 3. Objectũ
    - 1. Perſonæ, *cui proponitur:* JESUS, v. 1.
    - 2. Rei; *ſive ipſa quæſtio, ibid.*
- 2. Reſponſio. *Ad quam duo ſpectant* CHRISTI
  - 1. Πραχθὲν παρασκευαστικόν. *Pueruli in medium adductio: v. 2.*
  - 2. Λεχθὲν,
    - 1. Ἐπανορθωτικόν: DOMINUS *enim primùm Diſcipulorum ſuorum quæſtionem corrigit, ad aliam, quæ movere debuiſſet, (quisnam Regnum C. ingreſſurus ſit?) reſpondendo, v. 3.*
    - 2. Ἴδιον *proprium motæ quæſtionis v.*
    - 4. *Cæterùm ne in hoc mirẽtur Diſcipuli,* DOMINUS
      - 1. Κατ' ἀντίθεσιν *mõſtrat quantæ ſibi curæ ſint parvuli.* Ἀντιθέσεως *pars*
        - 1. *Prior ab Utili, ſi ſuo nomine vel unus ex illis recipiatur, v. 5.*
        - 2. *Poſterior ab inutili, ſi talis quiſpiã offendatur, v. 6. Hîc per digreß. Mundo ob Scãdala æ. illud Væ denũciat, v. 7.*
          - 1. *Objectio tacita: Atqui fieri non poteſt, quin veniant ſcandala?*
          - 2. *Solutio per Conceßionem, v. 7. ſed ita ut Eum, qui ſcandalum dat aliis,* ἀναπολόγητον *eſſe oſtendat, ibid. Quare* συνκελεύσει τῶ συμφερόντων *factâ, ſatius eſſe docet vel oculum eruere, vel pedem reſecare & abjicere, quam offendiculum præbere, v. 8. 9.*
      - 2. *Ab ipſorum* καταφρονήσει *abſterret, propter*——
        - 1. *Angelorum, ceu cuſtodum illorum dignitatem & officium, v. 10.*
        - 2. *Finem Sui in hunc Mundum adventus, v. 11.*

FINIS.

Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ.

In feſto S. Stephani protomartyris, Ev. Matt. 23, 34——39.

Chriſtus hoc Evangelio, ſempiterni Hoſtiũ ſuorum (Judæorum) interitus cauſam omnem à ſe removet & in ipſos transfert; Argumentis deſumptis à ſua partim

- 1. Bonitate, quam αὐθεντικῶς commendat, factâ nim. oppoſitione Facti tùm
  - 1. Sui, optimi & laudatiſſimi, quo ſalutem Pereuntium unicè quæſivit, mittendo ipſis
    - 1. Prophetas, v. 34.
    - 2. Sapientes, v. 34.
    - 3. Scribas, v. 34.
  - 2. Hoſtium ſuorum improbiſſimi, qui ſpretâ DOMINI bonitate, Legatos ad ſe miſſos, partim
    - 1. Occiderunt & crucifixerunt, v. 34.
    - 2. Flagellaverunt & perſecuti ſunt, v. 34. Cæterùm facti hujus ſceleratiſſimi
      - 1. Finis, notatur, v. 35.
      - 2. Eventus certiſſimus, v. 36. (vide Pſ. 109, 16.)
- 2. Voluntate, quâ nolentes etiam, inſtar Gallinæ, ſæpiſſimè congregare voluerit, v. 37. Hinc iſtorum
  - 1. Pœna deſertionis juſtiſſima, v. 38.
  - 2. Ἀυτοκατακρισία, v. 39.

In feſto S. Johannis Evangeliſtæ & Apoſtoli, Evang. Johan. 21, 19——24.

CHRISTUS Petrum ſe ſequi jubens, verſ. 19. partim

- 1. Interrogatur ab ipſo, de re quapiam. Obſervetur itaq; Quæſtionis tùm
  - 1. Occaſio, v. 20.
  - 2. Materia circa quam, v. 21.
- 2. Reſpondet ipſi. Reſponſionis Dominicæ,
  - 1. Forma, ſeu verba formalia, v. 22.
  - 2. Effectus: Sermo de ἀθανασίᾳ Johannis inter fratres & Collegas obortus, v. 23. qui tamen ſtatim refutatur. Obſerva autem
    - 1. Quomodo: per Inſinuationem, cùm JESUS non dixerit: Non moritur: ſed, ſi &c. v. 23.
    - 2. A Quo? v. 24.

Feria II. Paſchatos, Evang. Luc. 24, 13——35.

Chriſtus Redivivus ſeſe, hoc loco, duobus quibusdam ex ſuis Diſcipulis præbet, tùm

- 1. Comitem: Ubi annotantur: &c. vide Litt. A.
- 2. Hoſpitẽ. Plura hic membra conſideranda veniunt:
  - 1. Facti hujus occaſio, v. 28. 29.
  - 2. DOMINI
    - 1. Revelatio: quando & quomodo facta: ἀρτοκλασίᾳ, cum nim. panem fregiſſet, v. 30. 31.
    - 2. Subductio. ἄφαντος ἐγένετο, &c. v. 31.
  - 3. Diſcipulorum
    - 1. Mutua Confeſſio, de ſumma Verborum JESU efficacia, v. 32.
    - 2. Divulgatio. Eadem namq; Horâ Jeroſolymam reverſi, Undecim illis, & qui cum ipſis erant
      - 1. Nuntium illud bonum afferunt: quod DN. verè reſurrexerit, v. 34.
      - 2. Narrant,
        - 1. Τὰ ἐν τῇ ὁδῷ, v. 35.
        - 2. Καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς, &c. ibid.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0059-0

- A.
  - 1. Diſcipulorum iſtorum.
    - 1. Iter, ſuſceptum
      - 1. Quando? v. 13.
      - 2. Ubi? ibid.
      - 3. Quò? eod. verſ.
    - 2. Τὸ τῆς συζητήσεως ὑλικὸν ſive Materia Diſquiſitionis, in genere; v. 14.
  - 2. Chriſti
    - 1. Πραχθέν. v. 15.
    - 2. Λεχθέν
      - 1. Ἐρωτηματικὸν, v. 17. Quod &
        - 1. Antecedit commonefactio, de Oculorum retentione, v. 16.
        - 2. Sequitur, Reſpõſio partim.
          - 1. Exprobratoria. Affectatam enim Ignorantiam exprobrat DOMINO:
            - 1. Quis? Cleophas, v. 18.
            - 2. Quomodo? Interrogationis Schemate, ibid.
          - 2. Expoſitoria. Cauſa Narrationis hujus
            - 1. Efficiens, fuit ἔνστασις Chriſti, v. 19.
            - 2. Materialis & formalis, agit de JESU Nazar. cujus hîc habetur:
              - 1. Deſcriptio ἐγκωμιαστική, v. 19.
              - 2. Fortuna adverſa, v. 20.
              - 3. Authoritas apud ſuos, v. 21. quæ propter ignominioſam ejus mortẽ, trifariam periclitetur: rationenim.
                - 1. Temporis triduani, v. 21.
                - 2. Annuntiationis mirificæ, v. 22. & 23.
                - 3. Experimentali, v. 24.
      - 2. Ἐλεγκτικόν. Severè namq; DOMINUS Diſcipulorum ſuorum amentiam reprehendit, & tarditatem in credendo, &c. v. 25.
      - 3. Παιδευτικὸν, quo Rudes illos ex Scriptis erudit Propheticis; Chriſtum oportuiſſe per mortem illam in Gloriam ſuam intrare: v. 26. & 27.

Feria III. Paſchatis, Evang. Luc. 24, 36—47.

- DOMINUS N. JESUS CHRISTUS ſuis ſe hoc loco Diſcipulis Redivivum,
  - 1. Exhibet. Exhibitionis autem
    - 1. Tempus, verſ. 36. indicatur.
    - 2. Modus, ibid.
    - 3. Effectus, v. 37.
  - 2. Probat,
    - 1. Exordiolo κατὰ ψόγον præmiſſo, v. 38. Verbis namq; interrogatorijs perſtringit Diſcipulorum ſuorum
      - 1. Ταραχὰς v. 38.
      - 2. Διαλογισμοὺς, ibid.
    - 2. Argumentis: vide Litt. B.

B. 1. Con-

- B.
  - 1. Contrarijs; quorum
    - 1. Primo negat ſe, ut ipſi opinentur, Spiritum eſſe, à Senſuum (viſus & tactus) judicio, v. 39. 40.
    - 2. Altero aſſirmat, ſe verum illum Hominem eſſe à proprietate humanæ Naturæ, cujus ſolius eſt, Spiritus quidem reſpectu, naturaliter comedere. Exponitur hîc Argumenti —
      - 1. Occaſio, v. 41.
      - 2. Forma, quæ conſiſtit in Edulij —
        - 1. Petitione, v. 41.
        - 2. Oblatione, v. 42.
        - 3. Comeſtione manifeſtâ, v. 43.
  - 2. A neceſſario, propter Scripturam (de qua prius ad Suos locutus jam ejus mentem aperit, quô intelligant, v. 44. 45.) quæ non tantùm Paſsionem: ſed Reſurrectionem etiam ſuam, unà cum finali cauſa prædixerit, v. 46. & 47.

Feria II. Pentecoſtes, Evang. Joh. 3, 16 —— 21.

- Probat hoc Evangelio Chriſtus
  - 1. DEUM non velle abſolutè quenquam perire, deſumptis Argumentis tùm à DEI
    - 1. Κοσμοφιλίᾳ (Qui aliquid ſummoperè diligit: Is certè non vult ut illud pereat. Atqui DEUS Mundum &c: Ergò) Perpendantur Cauſæ: ——
      - 1. Efficiens (der Liebhaber) DEUS dilexit, v. 16.
      - 2. Materia circa quam (die Geliebten) Mundus. Metonymia, pro Hominibus in Mundo, qui non DEUM ſed tenebras dilexerant, v. 16. & 19.
      - 3. Forma & modus: ſive qualitas & quantitas (wie hoch vnd gros denn Gott die Gottloſe Welt geliebet habe) SIC, ut daret Filium illum ſuum Unigenitum, v. 16.
      - 3. Finis; Ut OMNIS qui credit in Eum, non pereat: ſed habeat Vitam æternam, v. 16.
    - 2. Υἱο-πρεσβείᾳ, ſive Miſsione Filij ſui in Mundum. DEUS non miſit Filium &c. ſed ut ſervetur M. per Eum. v. 17. Ergò DEUS non vult, ut pereat Mundus.
  - 2. Homines Pereuntes ipſos, ſuâ ſibi culpâ æternum exitium attrahere, propter ſuam illam —
    - 1. Extremam ἀπιςίαν.
      - 1. Propoſitio ἀντιθετική, v. 18.
      - 2. Ratio poſterioris membri ἀντιθέσεως: quia non credidit &c. v. 18.
    - 2. Summam σκοτοφιλίαν, quâ præ Luce tenebras dilexerunt v. 19. ponitur hîc & exponitur Dilectionis iſtius ——
      - 1. Αἰτία· Erant enim mala Eorum Opera, v. 19.
      - 2. Ἀπολογία· quare oderint lucem, κατ' ἀντίθεσιν v. 20. & 21.

Feria

Feria III. Pentecoſtes, Ev. Joh. 10, 1——10.

Docet hoc loco Chriſtus,

- 1. De Paſtore Ovium, tùm
  - 1. Falſo; *quinam, & qualis ille ſit*, v. 1.
  - 2. Vero, *quibus Signis hic cognoſcatur:*
    - 1. Intratione *nim. per Oſtium*, v. 2.
    - 2. Apertione Oſtiarij, v. 3.
    - 3. Diligentiâ paſto*rali, hoc eſt, Ovium,*
      - 1. *Nominatione*, v. 3.
      - 2. *Eductione, ibid.*
      - 3. *Præitione*, v. 4.
    - 4. Obedientiâ *harum, erga paſtorem ſuum, quem ſolum*
      - 1. Audiunt, v. 3.
      - 2. Sequuntur, v. 4. *relicto alieno, cujus vocem non norunt*, v. 5.
- 2. De Oſtio ad Ovile (*Eccleſiæ.*) *Doctrinæ hujus*
  - 1. *Occaſio*, v. 6.
  - 2. *Forma conſiſtit*
    - 1. Exe*geſi τῦ τί,*
      - 1. Κατὰ θέσιν· *Ego ſum, inquit Chriſtus, oſtium.* v. 7. & 9.
      - 2. Κατ' ἄρσιν· v. 8. *Cæterùm ante Chriſtum venire, Antichriſtum eſſe ſignificat, ſive ſeſe pro Meſſia venditare; vel altum Salvatorem præter & extra ipſum quærere & expectare.*
    - 2. *Confirmatione, ab Utili*, v. 9. *καὶ ἀντίθεσιν.* v. 10.

In feſto Nativitatis, Lectio Veſpertina ad Tit. 2, 11——15.

Agit hoc loco Paulus partim

- 1. *De Epiphania Gratiæ* DEI *ſalutiferæ, & docet apparuerit illa,*
  - 1. Quibus: *Omnibus Hominibus*, v. 11.
  - 2. Ad quid, *ſive* quare: Εἰς
    - 1. Παιδείαν *nimirum, ut*
      - 1. *Abnegemus,*
        - 1. *Impietatem*, v. 12.
        - 2. *Mundanas concupiſcentias, ibid.*
      - 2. *Emendemus Vitam in præſenti hoc ſeculo vivendo*
        - 1. *Sobriè*, v. 12.
        - 2. *Juſtè, ibid.*
        - 3. *Piè, ibid.*
    - 2. Προσδοκίαν *& expectationem*
      - 1. *Spei illius beatæ*, v. 13.
      - 2. *Illuſtrationis Gloriæ magni &c: qui (quod confirmationis loco ſubjicit) ſemetipsũ pro nobis dederit, ut*
        - 1. Redimeret *nos ab omni iniquitate*, v. 14.
        - 2. Purificaret *ſibi ipſi &c. ibid.*
- 2. *De Officio Titi Eccleſiaſtico, quod conſiſtat in*
  - 1. *Loquendo,*
  - 2. *Exhortando,*
  - 3. *Arguendo*
  - *Cum omni præcipiendi ſtudio.* v. 15.

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0062-3

In feſto Paſchali, Epiſtola, 1. Corinth. 5, 6——8.

D. Paulus hoc loco Corinthios ſuos partim:

- 1. Arguit de *Officij ſui neglectu in puniendis malis, Argumento à periculoſo, per ſchema Communicationis, v. 6.*
- 2. *Docet, quidnam ipſis faciendum ſit: videl.*
  - 1. *Vetus fermentum expurgandum, v. 7. (ſcandala è medio tollenda) additur,*
    - 1. *Finis: Ut ſitis nova conſperſio, v. 7.*
    - 2. Προκατάληψις. *Tacitæ namq; Objectioni (quâ tali expurgatione haud opus eſſe aliquis exiſtimare poſſet, à ſupervacuo, quod jam ante ſanguine Chriſti abluti ſimus) occurrit Apoſtolus* κατὰ τὸ βίαιον *ſeu per Inverſionem, ideò oſtendens minimè infermentatos decere tolerare fermentum, cum Chriſtus Paſcha noſtrum pro nobis immolatus ſit, v. 7.*
  - 2. *Feſtum celebrandum, v. 8. Ne quis autem Modi Ignorantiam prætendat,* τὸ πῶς *oſtendit*
    - 1. Κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ μὴ,
      - 1. Μεταφορικῶς· *Feſtum celebremus, non in fermento Veteri, v. 8.*
      - 2. Ἐκθετικῶς· *Non in fermento malitiæ & verſutiæ, ibid.*
    - 2. Κατὰ θέσιν τοῦ τι· *Sed in panibus fermento carentibus, hoc eſt, ſinceritate & veritate, v. 8.*

In feſto Pentecoſtes lectio veſpertina ex Act. cap. 2, 1—13.

Sacra iſthæc Lectio, de Miſſione Spiritus ſancti agit tùm

- 1. Præſtitâ:
  - 1. Quando? *Quum compleretur dies Pentecoſtes, v. 1.*
  - 2. Ubi? *Hieroſolymis, in Domus cœnaculo, ſeu ſuperiore ædium parte, ubi convenerant Apoſtoli, v. 1. 2. 5. Vide etiam Actor. 1, 1. 12. 13.*
  - 3. Quomodo? *Mediantibus Vento & Igne. Expedatur S. S.*
    - 1. Organon *ſive Medium quo venit* ——
      - 1. Ἀκουστὸν· *ſonitus repentè de cœlo factus, & totam replens, &c. v. 2.*
      - 2. Ὁρατὸν· *Diſpertitæ linguæ igneæ, v. 3.*
    - 2. Factum: *ſeſſio ſuper ſingulos Eorum, v. 3.*
  - 4. Quibus? *Diſcipulis Chriſti, Apoſtolis XII. (Actor. 1, 13. 15. 27.) Unanimiter congregatis, v. 1. Hi omnes Spiritu S. repleti* ——
    - 2. *Dicuntur, v. 4.*
    - 2. *Probantur, ſigno loquelæ novæ. Cœperunt enim loqui aliis linguis, prout Spiritus ille debeat eloqui, v. 4.*
- 2. Divulgatâ. *Annotantur autem* Τὰ
  - 1. Πρόσωπα *ſive Perſonæ, ad quas rumor iſte pervenit: Iudæi ex omni natione earum quæ ſub cœlo ſunt, commorantes Hieroſolymis, qui ab* εὐλαβείᾳ *commendantur, v. 5.* (waren Eifferer Gottes: *ſed non ſecundum ſcientiam, Rom. 10, 2. 3.*)
  - 2. Ἐπόμενα (was drauff vnd draus erfolgt) *Multitudinis nim.*
    - 1. Conventus, v. 6.
    - 2. Confuſio *Hujus*
      - 1. *Cauſa* προκαταρκτικὴ *quod audiret, &c. v. 6.*
      - 2. *Effectus, in quibusdam*
        - 1. Laudabilis: *mutua diſquiſitio de Rei illius miraculosè geſta*
          - 1. *Novitate: quod ſinguli (Parthi & Medi &c:) ſua nativa lingua Galilæos illos exoticos loqui audirent, v. 7—11.*
          - 2. *Eventu, v. 12.*
        - 2. Vituperabilis, *ſarcaſtica irriſio, v. 13.*

F I N I S.

Gloria in excelſis DEO. Amen.

[Je, Bd. 2, Bl. 14 r]

82 L 1066

ULB Halle 3
006 633 34X

VD17

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0065-0

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:1-620343-p0066-5

Κυρίου Ἰησοῦ, Ἀμήν.

…IONES EVANGE-
…M DOMINICA-
LIUM,

…tionibus obſervando, accommodatæ,

ET

…opticis comprehenſæ,

à

…AGNERO AUGUSTANO,
…CHRISTI miniſtro Kembergæ &
…oviæ, in Saxonia.

…1. Cor. 14, 40.
…er, & ordine fiant in Eccleſia.

…I 4.

…VNDA CORRECTIOR.
…, Typis Johannis Gormanni.